

Nalinginnaasumik oqaaseqaatit

I. Aallaqqaasiut

Siunnersuut Naalackersuisut Meeqqanut Inuusuttunullu Periusissiaannut tapertaliussatut suliarineqarpoq, taamatullu siunnersuut Naalackersuisut suleqatigiinnissamik isumaqatigiissutaanni aamma Naalagaaffiit Peqatigiit meeqqat pillugit isumaqatigiissutaanni anguniagaasunut pingaarnernut attuumavoq. Tamatuma saniatigut siunnersuutip 2011-mi novemberimi kommunini Namminersorlutillu Oqartussani suliaqartut assigiinngitsut isumasioqatigiinnerminni oqariartuutaasa anguniarnissaat siunertaraa, tassani ilaatigut suliat assigiinngitsut akimorlugit suleqatigiinnik pilersitsisarnissap pingaarutaa oqallisigineqarpoq. Kiisalu siunnersuut suliarineqarpoq Naalackersuisut Ilinniartitsinermut periusissiaat aallaavigalugu.

Siunnersuutip siunertaraa meeqqanut suli atualinngitsunut suliniutit eqaannerusumik aaqqissuunnissaat, ilaatigut meeqqanut inuusuttunullu tunngasutigut qitiusumi ingerlataqartut suliniutinut aallartinneqartunut piginnittutut misigitinnissaasa pingaartuunera inissaqartillugu. Tamatuma saniatigut siunnersuutip siunertaraa allanguinissamik pisariaqartitat piviusunngortinnissaat, taakku pineqartoq pillugu Inatsisartut peqqussutaata maanna atuuttup atuutilereerneratigut paasineqarput.

Allanguutini pineqarput, meeqqerivimmi pisortanngussagaanni aalajangersimasumik ilinniagaqarnissamik aalajangersakkat atuuttut piumasaqaatitaasa sakkukillinerat. Siunnersuutip aammattaaq imarivaa meeqqanut suli atualinngitsunut naleqqiullugu perorsaanikkut-tarnip pissusiisigut siunnersuisarnissap qularnaarnissaanut pisussaaffiliineq.

Siunnersuutittaaq matumuuna pingaartillugu qulakkeerniarpa, soorlu Meeqqanut Inuusuttunullu Periusissiami allassimasoq, piaartumik suliniuteqarnissap meeqqanut immikkut pisariaqartitsisunut naleqqiullugu pingaaruteqaataata ersersinnissaa. Tamatumuuna qularnaarniarneqarpoq meeqqat innarluutillit, allatulluunniit immikkut pisariaqartitsisut pisinnaasaasa tamarmiusut naammaginartumillu ilinniagaqaqqinnissamut piareersaataasumik atuarnissamut naleqqiullugu meeqqanut allanut naleqqiullugit sapinngisamik annertunerpaamik periarfissinnissaat.

Siusissukkut iliuuseqarnikkut innarluuteqarneq allatulluunniit pisinnaassutsip annikinnerunera pissutigalugu piffissami ungasinnerusumi sunniutaasut annikillisinneqartarput. Tamatumunnga atatillugu pisariaqartutut isigineqarpoq, meeqqat immikkut pisariaqartitsisut sapinngisamik piaarnerpaamik paasinissaat, tamannalu suliat assigiinngitsut akimorlugit

suleqatigiinnikkut pisariaqarpoq soorlu piaartumik ajornartorsiummik suussusiliiniarluni isumagininnermik peqqissutsimillu suliaqartut, Siunnersuisarfiit PPR-it aamma MISI-p suleqatiginnerisigut.

Aammattaaq oqaatigineqassaaq siunnersuut pingaarnertigut tassaammat, meeqqanut suli atualinngitsunut ulluunerani neqeroorutit pillugit Inatsisartut peqqussutaani nr. 10-mi, 5. december 2008-meersumi maanna atuuttumi aalajangersakkanik ingerlatitseqqiineq, taanna meeqqanut suli atualinngitsunut tunngatillugu ”Meeqquerivitsialammik” taallugu iluarsartuusseqqinnermut attuumassuteqarpoq. Taamani maannalu pingaarnerusutigut anguniagaavoq ilinniartitsinnermut tunngasut ataatsimut isigalugit pitsanngorsarnissaat – meeqqanut suli atualinngitsuniit ilinniakkanut ingerlaqqiffiusunut.

Saniatigut siunnersuutip siunertaraa ulluunerani neqeroorutitut tunngasuni iluarsartuusseqqinnerit ingerlateqqinneqarnissaat, killiffinni tamani inerisaalluni ilinniartitsillunilu suliniutit nukittorsarumallugit ataqatigiissumik suliniuteqarnissap pilersinnissaa siunertaralugu. Tamatumunnga atatillugu pingaarutilimmik anguniagaavoq meeqqat atuarfimmuut piareertinnissaat atuarfimmillu soqutiginnilersinnissaat, tamannalu meeqqat suli atualinnginnerinili pisarpoq. Ilinniarnermut pisariaqarpoq, meeqqat atualerunik ilikkariartorsinnaanissamut piareersimanissaat, taamaammallu tamanna qularnaarumallugu suli atualinnginnerannili anguniagaqarluartumik sulissutigisariaqarpoq.

Taamaammat pingaartuuvoq meeqqat atualinnginnerminni kaammatusaanissaasa qularnaarnissaat, oqaatsinik nalinginnaasumik isumannillu ilikkareersimanissaat, inooqataanikkut pisinnaasanik ineriartortitsisimanissaat, aamma immikkut pisariaqartitaajunnartutigut suliniutissanut naleqqiullugu siusissumillu iliuuseqartoqarnissaa qularnaarumallugu, malinnaavigineqarsimanissaat.

Meeqqani inuusuttunilu ajornartorsiuteqartuni piaartumik paasininneq piffissaatillugulu ikiorsiineq siunissami toqqissisimasumik peroriartornissaannut, atuarnerminni ingerlalluarnissaannut kingusinnerusukkullu inuunerissaarnissaannut pingaaruteqarluinnartutut isigineqarput. Tamatuma nassataanik oqaatigineqartutut siunnersuutip aammattaaq imarivai meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut-tarnip pissusiisigut siunnersuisarneq pillugu malittarisassat, tamanna 1. januar 2012-miit kommuninit isumagineqarlerpoq.

2. Inatsisissatut siunnersuummi pingaarnerit

a) Inatsisit atuuttut

Meeqqanut suli atualinngitsunut tunngasutigut inatsisiliorneq atuuttoq saallerpaatillugu tassaavoq Meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqerooruteqartarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 10, 5. december 2008-meersoq, Inatsisartut peqqussutaatigut nr. 4, 19. maj 2010-meersukkut allanngortinneqartoq. Taakku

saniatigut inatsisit atuuttut tassaapput Meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut ineriikkiartuutaasunik ulluunerani neqerooruteqartarnermi nappaatit tuniluuttut pakkersimaarniarlugit iliuusissat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 5, 13. april 2010-meersoq aamma Meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut ineriikkiartuutaasunik ulluunerani neqeroorutitut akiliuteqartarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 3, 4. februar 2011-meersoq.

Inatsisini atuuttuni oqariaaseq ”angajoqqaatut oqartussaasut/pilersuisuisut” atorneqarpoq, assigiinngitsorpasuumik ilusilimmik peqquutilinnillu meeqqap angajoqqaavisa meeqqamik pilersuisutut inissisimanngiffii eqqarsaatigalugit. Assersuutigalugu taamaattoqarsinnaavoq, meeqqamut angajoqqaatut oqartussaasoq ilinniagaqarluni illoqarfimmi allamiikkallartillugu, meerarlu ilaquttanut qimanneqartariaqartillugu. Tamatuma saniatigut inatsitigut nammineerlunilu inissiisarnert, soorlu angajoqqaatut oqartussaallutik meeqqamik isumaginnittut, angajoqqaarsiat, angajoqqaarsiaviit, meeqqanut angerlarsimaffiit il.il., naak amerlanerpaatigut angajoqqaat aamma tassaasaraluartut pilersuisuisut. Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi pisuni ataasiakkaani pisariaqarpoq nalilissallugu pineqartut tasaanersut angajoqqaatut oqartussaasut imaluunniit meeqqamik pilersuisuisut. Taamaammatt nalorninarsinnaavoq aalajangersakkanut ataasiakkaanut naleqqiullugu kina saaffigineqassanersoq ”angajoqqaatut oqartussaasut/pilersuisuisut” atorneqartillugu.

Aammattaaq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 4, imm. 2, nr. 1-imi ersippoq Naalakkersuisut, meeqqanut suli atualinngitsunut tunngasutigut perorsaanikkut-tarnip pissusiisigut ilisimatusarneq isumagissagaat, kisiannili inatsisini atuuttuni meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut-tarnip pissusiisigut siunnersuineq malittarisassiunneqarani.

Aammattaaq oqaatigineqassaaq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi, Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu Ataatsimiititaliap siunnersuutigisaatut, meeqqat tamarmik mappiliuunneqarnissaat pillugu malittarisassaqaqngimmat. Tamatuma saniatigut aammattaaq pinngitsoorani meeqqanik tamanik misissuisarnissaq pillugu malittarisassaqaqngilaq.

Saniatigut peqqussummi atuuttumi § 13, imm. 1-imi ersippoq meeqqueriviit tamarmik qatserisartutut oqartussaasunit, peqqissutsimut oqartussaasunit sanaartornermullu oqartussaasunit akuerisaassasut. Peqqissutsimut peqqissutsikkullu eqqiluisaarnermut tunngasutigut akuersisarnermut atatillugu, erseqqissarneqangilaq oqartussaasut kikkut pineqarnermut, tamatumunnga ilanngullugu tassaassanersoq peqqissutsimut aqutsisoqarfik, nunap immikkoortuani nakorsaaneq imaluunniit najukkami peqqissutsimut oqartussaasoq. Pineqartoq kingulleq arlalitsigut taannaavoq akuerisartuusoq, aamma ulluinnarni uumasut nakorsaat meeqquerivinnik nerisassiorfiusartunik akuersisarsimavoq.

Aammattaaq Inatsisartut peqqussutaanni maanna atuuttumi § 17, imm. 1-imi ersippoq, meeqqueriviup pisortaa tassaasoq perorsaaqutut ilinniarsimasoq, inimilu sulisut avataanniittoq.

Pisortap aalajangersimasumik ilinniagaqarsimasuunissaanik piumasaqaat 2008-mi peqqussummi pissusioersunik inatsisinnngortitsineruvoq. Kisianni aalajangersakkap nassataraa naapertuuttumik suliaqartut allat pisortanngorsinnaannginnerat, atorfinitsitsisartutut oqartussaasut perorsaasutut ilinniarsimasumik atorfinitsitsinnaanngikkaluaraangataluunniit. Tamatuma saniatigut aalajangersakkap nassataraa, suliffeqarfiit ataasiakkaat ilusaannut naleqqiullugu pisunilu aalajangersimasuni, pisortap allatut ilinniarsimallunilu pisinnaasaqartup, atorfinitsinnissaata naleqquttuuneranut naleqqiullugu, atorfinitsitsisartutut oqartussaasut iliuseqarsinnaanerisa killilerneqarnerat. Ilannguttariaqarpoq perorsaasunik amigaateqarnerup nassatarimmagu, peqqusutit atuuttup ilinniakkatigut tunuliaquttamut naleqqiullugu pisortanik piumasaqaatinik piviusunnngortitsisinnaasunik ilaanneeriarluni pissarsineq ajornartarnera. Ilutigisaanik eqqaaneqassaaq ilinniakkamik piumasaqaatip sanioqqunneqarsinnaanera pillugu pisinnaatitsissummik aalajangersagaqanngimmat.

Taamatuttaaq peqqussummi atuuttumi § 21, imm. 2, nr. 6-imi ersippoq, atuisut ataatsimoorfiat, tassalu angajoqqaatut oqartussaasut imaluunniit pilersuisuiusut meeqqerivimmilu sulisut, meeqqeriviup pisortaanik atorfinitsitsinermi kommunalbestyrelsimut inassuteqaateqartuusut. Tamatumani taamaalilluni atuisut ataatsimoorfianni peqataasut ilaatinnissaat pisussaaffiuvoq, taakkualu tamarmik qinnuteqartut pappiaraat misissortussaallugit. Tamatumunnga ilanngullugu inatsisitigut ernumanartoqarpoq, sulisut pisortaaq ataani sulisussat, pisortap atorfinitsinnissaata aalajangiunneranut ilaatinneqartarmata, tamatumanimi soqutigisatigut siunertamut naapertuutinnngittoqarpoq, tamatumunnga ilanngullugu pisortaq tassaasussaammat sulisunik ilitsersuisinnaatitaasoq.

b) Siunnersuut

Siunnersuutit pingaarnersutit siunertaraa meeqqanut suli atualinnngitsunut ullutsinnut naapertuuttumik inatsisiliornissaq, ulluunerani neqeroorutini assigiinnngitsuni suliap aaqqissuunnissaanut naleqqiullugu eqaatsunik sinaakkusiisumik, ilutigisaanillu perorsaanikkut ineriartuutaasumik neqeroorutit pitsaassusaat qularnaarlugu. Ilutigisaanik - soorlu aallaqqaataani oqaatigineqartoq - siunnersuummut ilisarnaqutaavoq ilutsimigut imarisamigullu meeqqanut suli atualinnngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqeroorutit pillugit Inatsisartut peqqussutaat atuuttoq tunngavigimmagu.

Anguniarneqarpoq inatsisip atoruminarnerunissaa, siumoortumik aalajangereerlugu pineqartut tasaanersut meeqqamut angajoqqaatut oqartussaasut imaluunniit meeqqamik pilersuisuiusut. Tamanna pivoq nalilersorlugu, pisuni aalajangersimasuni inatsisip sammisaani, apeqqutit pingaarnert angajoqqaatut oqartussaasumik peqataatitsinissamik piumasaqarfiusut pineqarnerisut, tamatumani pineqarsinnaapput meeqqap meeqqerivimmut allatsinnera imaluunniit ulluinnarni pisut angajoqqaatut oqartussaasup peqataanissaanik pisariaqartitsiviusut. Kingullermut tunngatillugu pineqarajunnerupput meeqqat ulluinnarisaannut tunngassuteqartut. Taamaattoq tassunga atatillugu eqqaaneqassaaq

aalajangersakkani meeqqamik pilersuisuiusunik innersuussiffiusuni, amerlanertigut meeqqamut angajoqqaatut oqartussaasut aamma pineqassammata.

Siunnersuummi aammattaaq nutaatut ilanngunneqarpoq meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut-tarnip pissusiisigut siunnersuinissap qularnaarnissaa pillugu aalajangersagaq, tamannalu pineqartoq pillugu inatsisinut saaffigineqartunullu naleqqiullugu nutaalierneruvoq. Tamatuma akisussaaffiginera kommunit isumaqatigiissuteqarfigereernerisigut 1. januar 2012-miit kommunalbestyrelsinut ataasiakkaanut inissinneqarpoq, taamaalillunilu tamanna pivoq inatsisip matuma suli atuutilinnginnerani.

Saniatigut siunnersuummut – Ilinniartitsinermit Periusissiami aalajangersakkat naapertorlugit - ilaavoq meeqqat tamarmik pinngitsoorani misissorneqarnissaat, meeqqat ineriartorluarnissamut ilikkariartorluarnissamullu periarfissaat qularnaarumallugit. Ilutigisaanik ilanngunneqarpoq Naalakkersuisut perorsaanikkut tunaartarisassanik ilitsersuutaasunik inerisaassasut, kommunalbestyrelsit perorsaanikkut ukiumoortumik pilersaarusiornerinut tapertassatut.

Aammattaaq siunnersuummut ilaavoq meeqqanut tamanut meeqqap mappianik pilersitsinissamik nutarteriuarnissamillu aalajangersagaq. Meeqqat mappiat Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu Ataatsimiititaliamit sakkutut meeqqat pisariaqartitsisut ikorfartornissaannut ingerlaavartumillu suliniuteqarfiginissaannut atorqeersinnaasutut assersuutigineqarpoq.

Meeqqat tamarmik mappiliuunnissaat attuumassuteqarpoq, meeqqat arlallit suli atualeratik immikkut iliuuseqarfigineqarnissamik, assersuutigalugu isumaginninnermi oqartussaasunit imaluunniit meeqqerivimmit, pisariaqartitsisutut takuneqarsinnaalersarnerannut. Taamaammat pisariaqarpoq atuarfiup tamatumangga ilisimasaqarnissaa. Taamaalilluni meeqqat mappiannik atuineq meeqqanut, meeqqat eqqugaaqqajaasut ilanngullugit, ataavartumik iliuuseqarnerup ilaatut isigineqassaaq. Tamatumunnga atatillugu Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu Ataatsimiititap eqqaavaa, tapersiiuarneq aamma ulluunerani neqeroorutiniit atuarfimmuut ikaarsaariarneq Meeqqerivitsialaap inerisarneranut ilaasariaqartut. Aammattaaq Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, ataavartumik iliuuseqarnissaq Meeqqerivitsialaap inerisaqqinneqarluni tamakkiisumik piviusunngortinnissaanut utaqqinneqarsinnaanngitsoq, maannali aallartittariaqarluni. Taamaammat meeqqat suli atualinnginnerinili tamarmik mappissaannik pilersitsinissamut pisussaaffiliineq ilanngunneqartussatut siunnersuutigineqarpoq.

Aammattaaq siunnersuutip imaraa meeqqerivinni pisortap ilinniakkatigut tunuliaqutaanut tunngatillugu piumasagaatip sakkukillinera, tassami peqqussut atuuttoq naapertorlugu atorfinitsitsisartut taamaallaat pineqartutut ilinniagaqarsimasunik atorfinitsitsisinnaapput. Tamatuma nassataraa qinnuteqartut allat naapertuuttumik ilinniagallit, siumoortumik

meeqquerivinni pisortatut atorfinissinnaajunnaartitaanerat, atorfinitsitsisartut perorsaasutut
ilinniarsimasunit qinnuteqartoqannginnera pissutigalugu
atorfinitsitsisinnaanngikkaluaraangataluunniit.

Aammattaaq meeqqeriviit akuerineqartarnerinut tunngatillugu peqataasussat pillugit
aalajangersakkani annikinnerusumik allannguisoqarpoq, tassuunakkut ersarissarneqarluni
oqartussaasut kikkut pineqarnersut.

Taakku saniatigut atorfinitsitsisarnermi periutsit allanngortinneqarput, tassami siunnersuummi
ersippoq atuisut ataatsimoorfiannut ilaasortaasut tamarmik pinnatik meeqqeriviup
pisortassaanik inassuteqaateqartassasut, aamma sulisut atuisut ataatsimoorfiannut ilaasut
taamaallaat taaseqataasinnaatitaanatik peqataasassasut. Tamatumunnga pissutaavoq
immikkoortoq a-mi ajornartorsiut taaneqartoq, pisortap sulisunik ilitsersuisussaataitaneranut
tunngassuteqartoq aamma sunnuteqarluartumik aqutsinissamik mianerinnineq.

Kiisalu eqqaaneqassaaq siunnersuut inatsisiliornermi periusissanut tunaartarisassat atuuttut
innersuullugit, inatsisissatut nutaatut siunnersuutigineqarmat, Inatsisartut peqqussutaata
atuuttup allannguutissaatut siunnersuutaanani. Taamaaliornikkut meeqqanut sulii
atualinngitsunut tunngatillugu inatsisit paasiumallugit, inatsisit arlallit
sanilliuttariaqassanngillat.

3. Aningaasaqarnikkut ingerlatsinikkullu pisortanut kingunerisassai

Ilimagisariaqarpoq meeqqeriviup pisortaanut tunngatillugu piumasaaqatit sakkukillineri
perorsaasunik amigaateqarnermut naleqqiullugu pitsaasumik kinguneqarumaartut.

Tamatuma saniatigut siunnersuutip Namminersorlutik Oqartussanut kommuninullu
aningaasaqarnikkut ingerlatsinikkullu arlaatigut kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq,
annermik meeqqanik sulii atualinngitsunik tamanik pinngitsoorani misissuisarnissamik
aalajangersakkat pissutigalugit.

Pinngitsoorani meeqqanik tamanik misissuisarnissaaq inaarutaasumik ilusissaa taassumalu
qanoq annertutigiumaarnera apeqqutaallutik, aningaasartuuteqarnermik kinguneqassapput
sulisut misissuinermik ingerlatsisussat ilinniartinnerinut, malitsigisaanillu misissuinerit
aaqqissuulluakkamik nalilersornerinut. Aningaasartuutit annermik misissueriaatsit
toqqarnissaannut sumiiffinnilu ataasiakkaani pissutsinut naleqqussarnerinut
inerisarnissaannullu tunngasuussapput, misissueriaatsillu toqqarneqartut atornissaat
siunertaralugu sulisut ilinniartinnerinut tunngasuussalluttitaaq.

Taamaattoq naatsorsuutigineqarpoq aningaasartuutit piffissami sivikinnerusumi
aningaasartuutaassasut, annermillu ukiunut misissuiffiusunut marlunnut tunngasuussallutik,
ukiuni taakkunani misissueriaasissaaq toqqarneqassaaq, inerisarneqarluni

piviusunnngortinneqarlunilu, tamannalu missingiunneqarpoq ukiumut 1.000.000 – 2.500.000 kr-inik nalilerneqartussatut. Aningaasartuutit sakkussanik inerisaanermut misileraanermullu tunngasuupput, nutserineq saqqummersitsinerlu ilanngullugit, taakkulu 2013-imi 1.000.000 kr-ussasut ilimagineqarpoq. Saniatigut 2014-imi aaqqiinernut naleqqussaanernullu kiisalu meeqqeriviit pikkorissarnerinut 1.700.000 kr atorneqartussatut ilimagineqarput.

Piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu ilimagisaavoq, pinngitsoorani misissuisarneq inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut iluaqutaalissasoq, tamatumunnga ilanngullugit meeqqat atuarfianni immikkut atuartitsineranut aningaasartuutit ikilinerat.

Taamaammat ataatsimut isigalugu pinngitsoorani misissuinerit atuutilernerannit ukiut marluk qaangiunneratigut misissuinerit Namminersorlutik Oqartussanut kommuninullu aningaasartuutaanerunatillu iluanaarutaassanngitsut. Piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu siunnersuut pisortat aningaasaqassusiannut iluaqutaassasoq ilimagineqarpoq.

Tamatuma saniatigut maleqquneqarpoq, siunnersuummi nutaartaasut amerlanersaat ilusiligaanermut aaqqissugaanermullu tunngasuummata. Assersuutigalugu meeqqat ataasiakkaat immikkut pisariaqartitaasa mappimut allaganngorlugit katersortarnissaat. Meeqqat ataasiakkaat mappiliuullugillu nutarteriuarnissamik pisussaaffik, mappip meeqqat atuarfianut ikaarsaarnermi tunniunneqarnissaanik ilaqartoq, meeqqanut suli atualinngitsunut tunngatillugu suliat pitsanngorsarnissaannut sakkussatut isigineqassaaq, taamaaliornikkut ajornartorsiutaajunnartut sapinngisamik siusinnerpaamik paasineqaqullugit. Suliassaq ulluinnarni tassaassaaq meeqqat ataasiakkaat pillugit paasissutissat naapertuuttut allattortarnissaat. Tamatumunnga tunngatillugu aalajangersagaq isiginiarneqarsinnaavoq tassaasoq annertusisamik allattuisussaataaneq. Tamatumunnga atatillugu ilimagineqanngilaq meeqqani ataasiakkaani immikkut pisariaqartitat pillugit allattuineq annertunerusumik aningaasaqarnikkut ingerlatsinikkulluunniit kinguneqassasoq.

Kommunalbestyrelsit perorsaanikkut-tarnip pissusiisigut siunnersuinermik isumaginninnissaanut tunngatillugu oqaatigineqassaaq pineqartoq 2012-imi aningaasanut inatsit aqqutigalugu malittarisassiuunneqareemat.

4. Inuutissarsiutinik ingerlatsisunut aningaasaqarnikkut ingerlatsinikkullu kingunerisassai

Siunnersuut inuutissarsiutinik ingerlatsisunut aningaasaqarnikkut ingerlatsinikkullu kinguneqassanngilaq.

5. Avatangiisinut pinngortitamut innuttaasullu peqqissusaannut kingunerisassai

Siunnersuut avatangiisinut pinngortitamullu kinguneqassanngilaq. Taassuma saniatigut naatsorsuutigineqarpoq ilaatigut meeqqanut immikkut pisariaqartitsisunut aammalu meeqqat

taamaattut pisariaqartissinnaasaasa ingerlannissaat siunertaralugu suliaqarfiit suliniutaannik pilersitsinermut tunngatillugu siunnersuut innuttaasut peqqissusaannut pitsaasumik sunniuteqassasoq. Aammattaaq naatsorsuutigineqarpoq kommunit meeqqanut suli atualingitsunut perorsaanikkut – tarnip pissusaasigut siunnersuinerat, tassani suliamik ingerlatsineq innuttaasut sapinngisamik qanillugit pissalluni, innuttaasut peqqissusaannik sunniiniarnermut pitsaasumik tapersiissasoq.

6. Innuttaasunut ingerlatsinikkut kingunerisassai

Siunnersuut innuttaasunut ingerlatsinikkut kinguneqartussatut ilimagineqanngilaq.

7. Kingunerisassai annertuut allat

Siunnersuutip annertuunik allanik kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

8. Oqartussaasunut kattuffinnullu tusarniaaneq:

Siunnersuut marloriarluni tusarniaassutigineqarpoq, 26. januar 2012-imiit 2. marts 2012-imut aamma 5. juni 2012-miit 10. juli 2012-imut ukununnga:

Siulittaasup Naalackersuisoqarfia

Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalackersuisoqarfik

Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik

Aalisarnermut Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik

Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalackersuisoqarfik

Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoqarfik

Nunamut namminermut, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfik

Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqqarfik

Nunatsinni Nakorsaaneqqarfik

SIK

Kalaallit Nunaani Sulisitsisut Peqatigiiffiat (GA)

KANUKOKA

NUSUKA

IMAK

Perorsaaqut Ilinniarsimasut Peqatigiiffiat (PIP)

Peqqissaanermik Ilinniarfik

ASG (Akademikernes Sammenslutning i Grønland/ Ilinniagartuut Kattuffiat)

Ilisimatusarfik/Ilinniartitsinermut Instituti

Perorsaanermik Ilinniarfik

Bedre Børneliv

Nanu Børn

ICC

Siunnersuutip siullermeerlugu 26. januar 2012-imiit 2. marts 2012-imut tusarniaassutiginerani akissutitit tiguneqarput Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffianniit, IMAK-kimiit, Mælkebøttenimiit aamma Nunamut Namminermut, Pinngortitamut Avatangiisnullu Naalakkersuisoqarfimmit, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmit, Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannernullu Naalakkersuisoqarfimmit, ASG-mit aamma PIP-mit.

Siunnersuut nalinginnaasumik ilalerneqarpoq, ASG-p tusarniaanermut akissutaa eqqaassanngikkaanni, taakku isumaqaramik siunnersuut tusarniaassutigeqqinneqartariaqartoq. ASG-p oqaaseqaatai siunnersuutip siullermeerlugu tusarniaassutiginerani akissutit pillugit ilanngussaq 1-imi nassuiarneqarput. Takuneqarsinnaasutut siunnersuut tusarniaassutigeqqinneqarpoq.

IAAN-ip siunnersuummi § 4, imm. 4, naggat kingulleq pillugu oqaatigaa Pilersaarusionerq aamma nunaminertat atorneqartarnerat pillugit Inatsisartut inatsisissaat nr. 17, 17. november 2010-imeersumi § 15-imi ersereersoq, kommunit suliassarigaat, kommunalbestyrelsit ineriartornermut anguniakkat nassuiarnissaat, tamatumunnga ilaatigut ilanngullugu ilinniartitsinikkut suliffeqarfinnik pilersugaanissamut anguniagassat. Tamanna allanngussappat kommunip pisussaaffigaa kommunimi pilersaarummut tapertamik pilersitsinissaq, tak. inatsimmi § 26 aamma 27. Taamaammat ilimagisariaqarpoq Naalakkersuisut kommunini siunissami sanaartornikkut iliuuseriunnakkat ilisimariissagaat. Taamaammat siunnersuummi § 4, imm. 4, naggat kingulleq, marloqiusamik malittarisassionertut isigisariaqarpoq. Tamatuma malitsigisaanik oqaaseqaat ilanngunneqarpoq, § 4, imm. 4-mi naggat kingulleq siunnersuummi aappasaanik tusarniaassutaasumi peerneqarluni.

Tamatuma saniatigut IAAN-ip oqaatigaa, Sanaartorneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 26. maj 2010-meersoq nalinginnaasumik piumasaareersoq, illut ilusilersorneqarlutillu aaqqissuunneqassasut, atornerinut naleqqiullugu isumannaallisaanikkut, peqqinnissamut tunngasutigut, tikiqqarsinnaassusaasigut tamanillu atorneqarsinnaassusaasigut aamma eqqiluitsuutinnerinut aserfallatsaalinerinullu tunngasutigut pissutsit naammaginaruutillugit. IAAN-ip tamanna siunnersuummi § 10, imm. 1-imut oqaaseqaatinut sanilliuppaa, tassani allaqqammat “illut meeqqat sulisullu pisariaqartitaannut naleqqussagaassasut oqartussaasunillu naapertuuttunit akuerineqarsimassallutik”, tamannalu erseqqissartariqarsoralugu. Taamaalilluni IAAN-ip apeqqutigaa, oqaasertani assersuutigalugu illutatigut sinaakkutit perorsaanikkut pisariaqartitanut tunngavinnullu attuumassuteqartut pineqarnerisut. Ilutigisaanillu eqqaaneqarpoq, sanaartorneq pillugu inatsit qulaani pineqartoq, illunut perorsaanikkut piumasaqaatit pillugit malittarisassiuussinngimmat. Taamaammat oqaaseqaatini erseqqissarneqarpoq § 10, imm. 1-imi oqaasertaliussat pineqartut, perorsaanikkut pisariaqartitanut tunngasuusut.

Ilutigisaanik IAAN-ip oqaatigaa, siunnersuummi § 12, imm. 1-3-mi oqaasertat qanorlu naleqqutsiginerisa eqqarsaatigeqqinnissaat pissutissaqarsinnaasoq, naak aalajangersakkat Inatsisartut peqqussutaannit maanna atuuttumit allanngortinngingajavillugit ingerlateqqitaagaluartut. Tassunga tunngatillugu IAAN-ip innersuuppaa sanaartornermut qatserisartutullu oqartussaasunit akuersissuteqarnissaq, sanaartorneq pillugu inatsit qulaani eqqaaneqartoq aamma Kalaallit Nunaanni annaassiniarnissamut upalungaarsimaneq aamma ikuallattoornissamik qaartoornissamillu pitsaaliuinermi iliuusissat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 14, 26. maj 2010-meersoq aqqutigalugit malittarisassiuunneqareernikummata. IAAN-ip ilannguppaa sanaartornermi oqartussaasut ingerlaavartumik nakkutilliisanngitsut, tak. siunnersuummit § 12, imm. 1-imut oqaaseqaatit. Taamaammat aalajangersagaq oqaasertalerneqarsinnaavoq, ersersillugu kommunalbestyrelsi illut ataasiakkaat aserfallatsaalinerisa qanoq issusiannik ingerlaavartumik nakkutilliisussanngorlugu, tamatumunnga ilanngullugu meeqqeriviit sanaartornermik akuersissuummi piunasaqaatinut atuilersinnaanermillu akuerissuummut qaqugukkulluunniit naapertuuttuunissaat. Tamatuma saniatigut IAAN-ip oqaatigaa, sanaartornermut qatserisartoqarnermullu inatsisit marluk pineqartut naapertorlugit kommunalbestyrelsi tassaammat sanaartornermut qatserisartoqarnermullu oqartussaasoq. Kiisalu IAAN-ip oqaatigaa pissusiviusut malillugit uumasut nakorsaattut oqartussaasoq tassaasoq suliffeqarfiit igaffiini peqqinnissakkut eqqiluisaarneq il.il. pillugit ilitersuisartoq, peqqinnissaqarnermut oqartussaasoq pinnani. Tamanna siunnersuummi § 12, imm. 2-mut oqaaseqaatini ilanngunneqarpoq.

IAAN-ip oqaaseqatai tunuliaqutaralugit matuma kingorna siunnersuummi § 12 allanngortinneqarpoq, maannalu ersilluni kommunalbestyrelsip meeqqeriviit ataasiakkaat nakkutigissagai, akuersissutillu pisariaqartut tamarmik illup nutaap atulinnginnerani, nutarterinermi allilerinermilu pigineqarnissaat nakkutigissallugu, taamatullu meeqqeriviup inatsisit qaqugukkulluunniit atuuttut naapertorlugit aqqissugaanera nakkutigissallugu.

Aammattaaq IAAN-ip tikkuarpaa erseqqissartariaqartoq, siunnersuummi § 12, imm. 4-mi – maanna § 12, imm. 3-nngortumi, pisinnaatitsilluni aalajangersagaq malillugu malittarisassat atuuttuulersinneqartut, taamaallaat meeqqeriviit aqqissuunnerinut, pisatsersornerinut il.il. perorsaanermit attuumassuteqartunut tunngasuussammata. Tamatumunnga pissutaavoq sanaartornermi malittarisassat isumannaallisaanermut peqqinnissamullu tunngasutigut minnerpaaffissanik piunasaqaatitaqareermata. Oqaaseqaat taanna aamma siunnersuummut ilanngunneqarpoq.

Kiisalu IAAN-ip siunnersuutip siullermeerluni tusarniaassutiginerani oqaatigaa, siunnersuummi § 13, imm. 1-imi erseqqissartariaqartoq, kia meeqqeriviup akuerisaaneranut uppernarsaat suliarissaneraa, kialu meeqqerivimmi ersittumi nivinnigarnissaa akisussaaffigineraa. Oqaaseqaat siunnersuummi § 13, imm. 1-ip oqaasertalernerani ilanngunneqarpoq.

Aammattaaq siunnersuutip siullermik tusarniaassutiginerani Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmit tusarniaanermut akissummik tigusaqartoqarpoq, tassani eqqaaneqarluni meeqqerivinnik nalinginnaasumik nakkutilliineq peqqinnissaqarfimmi sulisunik peqataaffigineqanngitsumik ingerlanneqartariaqartoq. Taamaammat peqqinnissamut oqartussaasut siunnersuummi § 5-imut oqaaseqaatinit peertariaqarput. Tamatumunnga PN-ip tunngavigaa, peqqissutsimik siuarsaanikkut suliaasat kommunip akisussaaffigimmagit. PN-ip tikkuarpaa peqqinnissaqarfik peqqissutsikkut siuarsaaniutit pilersaaruseranni qullerinerusutigut peqataasartoq, nalinginnaasumillu tigussaasumik sulianut peqataasarani. Tamatumunnga ilannguttariaqarpoq nappaatinik akiuiniarluni suliat nalinginnaasumik nakkutilliinermi suliaasatut isigineqarneq ajormata. Oqaaseqaat ilanngunneqarpoq, tassami aamma IAAN-ip oqaaseqaataanit ersermat, tak. qulaani, sanaartornermut inatsisit isumannaallisaanermut peqqinnissamullu tunngatillugu piumasaqaatitaqareersut, taamatullu kommunalbestyrelsi ingerlatsinermut akisussaasutut tassaammat pineqartup iluani nakkutilliisusaaq.

Tamatuma saniatigut PN-ip siunnersuutigaa, § 6-imut oqaaseqaatit allanngortinneqassasut “meeqqat nakorsaat” aamma “sundhedsplejerskit” taarserneqassasut tassaalersillugit “najukkami peqqinnissakkut suliaqartut naapertuuttut”. Tamatumunnga pissutigitinneqarpoq, taamaallaat Nuummi meeqqat nappaataannik immikkut ilisimasalinnik nakorsaqarmat, taamatullu sumiiffinni tamani sundhedsplejerskeqarani, taamaalillunilu taassuma suliaasai peqqinnissakkut suliaqartunit allanit isumagineqartarlutik. Tamatuma nassatarisaanik oqaaseqaatit allanngortinneqarput.

Kiisalu PN-ip siunnersuummi § 12-imut naleqqiullugu kissaatigaa, peqqinnissaqarfiup suliffeqarfiinut sulisuinullu innersuussinerit siunnersuummiit peerneqassasut, meeqqerivinnik nakkutilliinermut tunngatillugu. Oqaaseqaat ilalerneqarpoq, tak. qulaani IAAN-ip oqaaseqaataanut tunngasut. Tamatumunnga oqaatigineqareersutut pissutaavoq, sanaartorneq pillugu inatsisini ersereermat, peqqissutsimut tunngasut meeqqeriviit nutaat, allanngortitat allisalluunniit ataasiakkaat atulinnginnerini isumannaareersimasusaaq. Aammattaaq sanaartorneq pillugu inatsisitigut ersippoq, kommunalbestyrelsip akisussaaffigigaa, ilaatigut peqqissutsimut tunngasut isumannaarneqarnissaat.

Tamatuma saniatigut ASG aperivoq, siunnersuummi § 6-imi angajoqqaat inuillu isumaginnittut eqqaasariaqannginersut. Aalajangersakkami pineqarput inuit suliaminnut atatillugu ilisimasallit, suleqatigiinnut ilaasut. Taamaammat aalajangersagaq allanngortinneqarpoq erseqqissillugu, ilisimasalittut suleqatigiit pineqartut assersuutigalugu angajoqqaatut oqartussaasut pilersuisuisulluunniit peqataatissinnaagaat.

PIP-p pisortatut atorfirmut naleqqiullugu siunnersuutigaa, inuit allat naleqquttumik ilinniagallit atorfinitsinneqarsinnaasut, inuttassarsiuusseqqereeraluarluni pisortamik

perorsaasutut ilinniagalimmik atorfinitsitsineq ajornarpat. Oqaaseqaat taanna siunnersuummi § 19, imm. 2, naggatit aappaanni ilanngunneqarpoq.

Aammattaaq PIP-p siunnersuummi § 19, imm. 2, naggatit aappaanni aalajangersagaq, pisortap allaffissornikkut pisortatullu suliaaqaartigani inini sulisut amerlassusissaannut ilaanissaanut tunngasoq, akertilerpaa. Tamanna ilaatigut PIP-p tunngavilerpaa oqarluni, pisortap inini sulisunut ilaatinneratigut pisortaq ataatsimoortumik isiginneriaaseqarsinnaajunnaassasoq tamannalu kingunipiloqassasoq, taamatullu sulianut allanut nuuttoqartalernissaa ernummatigineqarluni. PIP-p ilutigisaanik oqaatigaa, pisortap inini sulisunut ilanngunnissaanik kissaat annermik tassaasoq kommunini politikkikkut sipaarniarnermik kissaateqarnerup nassataasa ilaat, perorsaanikkut suliniutit annertusarnissaannut taarsiullugu. Tassunga tunngatillugu oqaatigineqassaaq, aalajangersagassatut siunnersuut taamaallaat oqaatigineqartututut atuuttussaammat, meeqqeriviup aqqissugaanermigut ilusaa pissutigalugu pisortaq allaffissornikkut pisortatullu suliaaqaartinnagu, taamaalilluni pisortaaq perorsaanikkut suliaannut peqataanerusinnaaqqullugu. Kisianni oqaaseqaat ilanngunneqarpoq, tassami siunnersuummi § 19, imm. 2 maanna Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi aalajangersakkap assingilerpaa. Tamatumani sallerpaatillugu pissutaavoq allaffissornikkut pisortatullugu suliaaqaat aamma perorsaanikkut suliat imminnut ataqatigiinnissaannik kissaateqarneq. Taamaalilluni oqaaseqaat siunnersuutip aappaasaanik tusarniaassutigiiinnerani ilanngunneqarpoq.

Ilutigisaanik PIP-p kissaatigaa ilannguttariaqartoq meeqqeriviup ammanerata nalaani perorsaasumik sulisoqarsinnaatinnagu piareersimanissamut pilersaarusiortoqartariaqartoq.

Tamatuma saniatigut PIP-p kissaatigaa pisortaq piareersimanissamut pilersaarummut ilaatillugu piareersimasussamik pilersitsisoqartariaqartoq. Tassunga atatillugu piareersimanissamut pilersaarut pillugu aalajangersagaq siunnersuummi § 20, imm. 4-mut ikkutsaatut siunnersuutigineqarpoq, taamatullu piareersimasussamik pilersitsinissamut periarfissaq aalajangersagaq pillugu oqaaseqaatini periarfissatut ilanngunneqarluni.

Qeqqata Kommuniata siunnersuutip siullermeertumik tusarniaassutiginerani atuisut ataatsimoorfiisa ataatsimiittarneri pillugit siunnersuummi § 21, imm. 1-imi aalajangersakkat allanngorteqquai. Siunnersuutigineqarpoq allaqqassasoq annerpaamik ukiumut sisamariarlutik ataatsimiittassat minnerpaamik ukiumut sisamariarlutik ataatsimiinnissaannut taarsiullugu. Tamatumunnga kommunip tunngavigaa ataatsimiinnerit ataatsimut isigalugit amerlavallaalersinnaanerat, siunertamullu akertilusumik sunniuteqalerlutik, ilutigisaanillu meeqqamat pilersuisuiusut minnerpaamik marloriarlutik oqaloqatigineqartussallutik, tak. siunnersuummi § 14, imm. 3. Tamanna tunuliaqutaralugu ataatsimiinnerit amerlassusissaat siunnersuummi § 21, imm. 1-imi ikilisinneqarput minnerpaamik pingasuusussanngorlugit. Taamaaliornikkut atuisut ataatsimoorfiata sulineranut naleqqiullugu ingerlaavartumik paasissutissanik paarlaasseqatigiittuarnissaq qularnaarneqarpoq.

Qeqqata Kommuniata atuisut ataatsimoorfiisa ataatsimiittarnerisa amerlassusaannut tunngatillugu pissutsit taakkorpiaat aammattaq angerlarsimaffimmi paarsisartunut naleqqiullugu uparuarpai, tak. siunnersuummi § 26, imm. 1. Tamatumunnga kommunip peqqutigaa atuisut ataatsimoorfiisa ataatsimiinneri minnerpaamik sisamat amerlavallaartut, nalinginnaasumillu sumiiffinni ataasiakkaani angerlarsimaffimmi paarsisartut 1-3-usarlutik.

Taamaammat ataatsimiinnerit amerlassusissaat 4-miit 3-mut allanngortinneqarput, taamaaliornikkut atuisut ataatsimoorfiinut naleqqiullugu akuttoqatigiimmik attaveqatigiittarnissamik ataavartumillu oqaloqatigiinnermik pilersitsinissamik kissaatigisaq suli piviusunngortinneqarsinnaassammat. Saniatigut § 26, imm. 3, naggatit pingajuat naapertorlugu illoqarfinni nunaqarfinniluunniit angerlarsimaffimmi paarsisartunut tamanut atuisut ataatsimoorfii ataatsimoortitat pilersinneqarsinnaapput.

Saniatigut Qeqqata Kommuniata aamma KANUKOKA-p siunnersuutip siullermeertumik tusarniaassutiginerani eqqaavaat, meeqqerivinni sulisut atorfinitsitsinermut ataatsimiititaliami ilaasortaataitaqartariaqartut, ilaatigut suliamut suleqatigiinnikkullu pissutsit eqqarsaatigalugit, tak. siunnersuummi § 21, imm. 2, nr. 6. Tassunga tunngatillugu pineqarpoq ataatsimiititaliaq atuisut ataatsimoorfiata pilersitassaa, meeqqeriviup pisortaata atorfinitsinnissaanut atatillugu kommunalbestyrelsimut inassuteqarnissaq siunertaralugu.

Tamanna tunuliaqutaralugu siunnersuutigineqarpoq, sulisut ataatsimiititaliami taaseqataasinnaatitaanatik peqataatitaqassasut. Ilanngussinerup nassataraa, sulisut peqataatitaqarsinnaanerak, aamma pisortaqaarneq pillugu apeqqutini sulisut ilisimatinneqarsinnaanerak. Taamaaliornikkut aamma meeqqeriviup pisortaata meeqqeriiviup sulisuinut allanut naleqqiullugit pisinnaatitaaffii mianerineqassapput. Tamatumani suliamut attuumassuteqannginnissamut tunngatillugu eqqarsaatit pissutaapput, taamaanngippat pisortaq inunnut nammineq atorfinitsinneqarnerminut naleqqiullugu sunniuteqarsinnaasunut ulluinnarni pisortatut sulissariaqassammat. Taamaalilluni sunniuteqarluartumik pisortatut sulinissaq ajornakusuulersinnaaviq, sulisut pisortap atorfinitsinnissaanut aalajangeeqataaffiusumik sunniuteqassappata.

Kiisalu siunnersuutip siullermeertumik tusarniaassutiginerani Qeqqata Kommuniata siunnersuutigaa, siunnersuummi § 21-mi immikkoortoq 5 nutaaq ikkunneqassasq. Aalajangersakkami piumasarineqassaaq atuisut ataatsimoorfiat ataatsimiinnerit tamaasa imaqarniliortassasoq, oqallisaasimasut malinnaavigisinnaanissaat siunertaralugu. Oqaaseqaat ilanngunneqarpoq.

Tusarniaanermi akissutit allat allannguinnermik kinguneqanngillat, tassungalu atatillugu taakku oqaaseqaateqarfigineri ilanngusaaq 1-imiittut innersuunneqarput.

Siunnersuutip aappasaanik tusarniaassutiginerani ASG-miit, Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit, Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfimmit, Meeqqat Illersuisuat, Ilisimatusarfimmit, Mælkebøttenimit, GA-mit, PIP-mit, SIK-mut aamma KANUKOKA-mit akissutit tiguneqarput, taamatullu immikkut allakkiat Kommuneqarfik Sermersuumit, Qaasuitsup Kommuniarit, Qeqqata Kommuniarit aamma Kommune Kujallermit tiguneqarlutik. Aamma oqaatigineqarsinnaavoq Ilisimatusarfiup Ilinniarfissuarmi Ilinniartitsisut Siunnersuisartoqatigiivinit immikkut allakkiat ilanngummagit.

Tamatumunnga atatillugu oqaatigineqarsinnaavoq siunnersuut nalinginnaasumik ilalernartinneqarmat.

Kommuneqarfik Sermersooq isumaqarpoq § 5, imm. 3, nr. 6-imi ersernerluttoqmeeqqat 3-nik ukiullit atualeriaannaaneri misissuinerit ingerlakkumaneqarnersut. Tassunga atatillugu oqaatigineqassaaq, aalajangersagaq ersarissarneqarmat, maannalu ersersinneqarluni, tamanna aatsaat meeqqap 5-inik ukioqalernerani pisassasoq.

Tamatuma saniatigut Qeqqata Kommuniata siunnersuutigaa, § 6, imm. 2-mi ”minerpaamik ukiumut ataasiarluni” peerneqassasoq, tassami taamaallaat ataatsimiittoqartarnissaa kisimi ersittariaqarmat. Oqaaseqaat ilanngunneqarpoq, minnerpaamik ataasiarluni ataatsimiinneq naammattutut isigineqalernu paatsoortoqarnissaa pinngitsoorumallugu. Ataatsimiinnerit amerlassusaannut suleqatigiinni ataasiakkaani pisariaqartitsineq apeqqutaassaaq.

Ilutigisaanik Qeqqata Kommuniata kissaatigaa, “pisariaqarfiaatigut” aamma peerneqassasoq, tassami pingaarluinnartutut isigineqarpoq, meeqqap pilersuisuiisa imaluunnit angajoqqaatut oqartussaasuisa meeqqat ataasiakkaat pillugit sulinermut peqataatinnissaat. Oqaaseqaat tunuliaqutaralugu “pisariaqarfiaatigut” peerneqarpoq taarsiullugulu “tamatumani... peqataatillugit” ilanngunneqarluni.

Qaasuitsup Kommuniata akissutaani § 10, imm. 1-imut oqaaseqaatini socialassistantit “perorsaanermik ilinniagalinnut” ilanngukkumaneqarput, tamannalu maanna ilanngunneqarpoq § 20, imm. 1-imut oqaaseqaatini, tassani pineqartut nassuiarneqarmata. Tamatuma saniatigut kissaatigineqarpoq § 14, imm. 1-imut oqaaseqaatinut ”RABU” (registrering af børns udviling - meeqqat ineriartornerinik nalunaarsuineq) ilanngunneqassasoq, tamannalu ilanngunneqarpoq.

Tamatuma saniatigut Meeqqat Illersuisuata siunnersuutigaa assersuutigalugu meeqqeriviit anguniagaannut, tak. § 13, imm. 2, nr. 2, meeqqanik isiginneriaaseq ilanngunneqassasoq. Meeqqanik isiginneriaatsip assersuutigalugu imarisinnaavai, meeqqeriviit meeqqat qanoq naapittarneraat, meeqqanut meeqqallu ineriartornerinut naleqqiullugu inersimasut suut akisussaaffiginerat, taamatullu Meeqqat Illersuisuata oqaatigaa, meeqqanik isiginneriaaseq

pilersuisuiusut peqatigalugit suliarisariaqartoq. Oqaaseqaat § 13, imm. 2, nr. 2-mut ilanngunneqarpoq.

Ilutigisaanik Mælkebøtten-ip tusarniaanermut akissutaa tunuliaqutaralugu § 6, imm. 1-imut oqaaseqaatinut ersarissaat ilanngunneqarpoq, meeqqap ingerlanerliornerani imaluunniit angerlarsimaffimmi inuttut ajornartorsiortoqartillugu suleqatigiissitanik pilersitsisarnissaq ersarisarneqarluni.

Kiisalu AN-imiit oqaaseqatit tunuliaqutaralugit aningaasaqarnikkut kingunerisassat pillugit oqaaseqaatini aamma § 3, imm. 1-imut angerlarsimaffinni paarsisarfiit ataatsimoortitat pillugit oqaaseqaatini ersarissaasoqarpoq.

Tamakku saniatigut tusarniaanermut akissutit allannguinerneq nassataqanngillat. Tusarniaanermut akissutinut allanut tunngatillugu aammattaaq ilanngussaq 2 innersuunneqarpoq.

Inatsisissatut siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut oqaaseqaatit

§ 1-imut

Aalajangersagaq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 1-imik ingerlatitseqqiineruvoq, siunnersuummilu meeqqap qitiutinneqarnissaa pillugu qulliunerusumik siunertaq allaaserineqarluni. Siunnersuutigineqarpoq siunertamik aalajangersagaq ingerlatiinnarneqassasoq, siunnersuummi aalajangersakkat allat siunertatut aalajangersagaq naapertorlugu nassuiarneqarnissaat erseqqissarniarlugu.

Angajoqqaatut oqartussaassuseqartut pilersuisuiillu aalajangersakkami innersuussutigineqarput, taakkulu taamaalillutik pissutsit meeqqap atugai apeqqutaatillugit meeqqamut taassumalu peqqissusianut, perorsarneqarneranut, ineriartorneranut, isumagineqarneranut ilorrisimaanerannullu akissaasuupput. Taamaammat siunnersuut naapertorlugu meeqqanut neqeroorutit tamarmik meeqqanut angajoqqaatut oqartussaassuseqartut pilersuisuiillu suleqatigalugit pisassapput. Taaguutit kingullertut taaneqartut qanoq immikkoortinnissaat pillugu qulaani nalinginnaasumik oqaaseqaatit innersuussutigineqarput. ”Meeraq qitiutillugu” ilaatigut paasineqassaaq tassaasoq meeqqap ataqineqarnera, maluginiarneqarnera misigissusaasigullu paasineqarnera.

Aammattaaq aalajangersakkami ersippoq neqeroorutit tapersiinnissamullu periarfissat siunnersuummi pineqartut meeqqanut ataasiakkaanut naleqqussarneqassasut, taamaaliortoqartorlu inuit inuunerisa suli atualinnginnermi tunngavilerneqartarnera nassuerutigalugu.

§ 2-mut

Aalajangersagaq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 2-mik ingerlatitseqqiineruvoq.

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq Meeqqat pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit Isumaqatigiissutaanni artikel 29-mit aallaaveqarpoq, tak. Savalimmiunut Kalaallit Nunaannullu tunngatillugu Danmarkip nunani taakkunani, Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaannut 20. november 1989-imeersumut naleqqiullugu immikkut piumasanik ilinniartitsinermut tunngasunik tunuartitsinera pillugu nalunaarut nr. 90, 7. oktober 1993-imeersoq. Naak inatsimmi ilinniartitaaneq toqqaannartumik pinnagu perorsaanermi ineriartuutaasunik ulluunerani neqeroorutit pineqaraluartut Meeqqat pillugit Isumaqatigiissumi siunertat nuunneqarnissaat eqqortutut isigineqarpoq. Tassunga peqatigitillugu oqaatigineqassaaq Meeqqat pillugit Isumaqatigiissummi artikili 29-mik issuaaqqissaartoqanngitsoq, tassa isumaqatigiissummi oqaasertaliineq ”meeqqat qangarsuarmiilli inuiaqatigiinnut ilaasut” ilanngunneqanngimmat, tamassumunngalu pissutaavoq Kalaallit Nunaanni ikinnerussuteqartunik qangarsuarmiilli inuiaqatigeeqannginnera.

Nr. 2 eqqarsaatigalugu aalajangersagaq T. 8 inuiaat eqqartuussiviannut najoqqutassaq ilanngullugu Nunat Peqatigiit isumaqatigiissutaat 22. november 1945-meersoq, taannalu Nalunaarutit A. 2000 p. 1)-imi takuneqarsinnaavoq.

Taassuma saniatigut oqaatigineqassaaq taaguut ”angajoqqaat” nr. 3-mi atuinneqartoq, tassa FN-imi isumaqatigiissummi meeqqat pinngorfii pineqarmata.

Imm. 2-mut

Imm. 2 Inatsisartut peqqussutaanni § 2, imm. 2-mik tamakkiisumik ingerlatitseqqiineruvoq.

”Pilersuisuiit” ilanngunneqarpoq meeraq piffissap ilaani pilersuisuinni najugaqarpat pissusiviit pissutigalugit pilersuisuiit peqataatinnegarnissaat naleqquttuutillugu piareersimanissaq siunertaralugu, aamma takukkit oqaaseqaatini nalinginnaasuni imm. b-p ataani allassimasut.

Meeqqap attaveqarfigisartagai imatut paasineqassaaq meeqqap ilaqtai nalunngisarisaalu. Meeqquvinni meeraqatigiinnut meeqqap ukioqataanut inissiinissamik aalajangiinermut atatillugu meeraqatigiinni meeqqap meeqqat ilaannik ilisarimasaaqarenera tunngavittut ilanngunneqarsinnaavoq.

Aammattaaq aalajangersakkami ersippoq perorsaanermik suliaqarneq suli atualinnginneq qaangerlugu siunertaqassasoq, tassa meeqqat tassunga peqatigitillugu atualivinnissamut tunngatillugu piareersarneqassammata.

§ 3-mut

Aalajangersagaq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 3-mik ingerlatitseqqiineruvoq.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami ”perorsaanikkut ineriartuutaasunik ulluunerani neqeroorutit” imatut nassuiarneqarput anguniakkamik toraagaqarluni meeqqat pillugit suliaqarneq, taamaalilluni meeqqat pinnguarnermikkut allanillu sammisaqarnermikkut ilinniarniassammata ineriartorlutillu aammalu meeqqat inersimasullu peqataavinnissaat piumasaqaataavoq. Tassunga ilanngunneqassaaq sammisat meeqqap ineriartornissaanut siunertanullu tunngatillugu ilusilersorneqassasut. Nassuiaat meeqquvinnut assigiinngiaartunut sanilliunneqassaaq, meeqqap perorsaanikkut ineriartuutaasunik ulluunerani neqeroorutit atuinissaa siunertaralugu meeqqap tassanerpiaq inissinneqarnera pineqartoq erseqqissarniarlugu. Meeqquviiit assigiinngiaartut taaneqartut tamakkerlugit allaaserineqanngillat, tassa assersuusiorneq kisimi pineqarmat, taamaammallu nutaanik suliniuteqarnissaq periarfissaavoq aammalu inatsisip atuuffiata iluani perorsaanikkut ineriartortitsinissaq periarfissaalluni.

Saniatigut eqqaaneqassaaq, siunnersuutigineqarmat ”pinnguarterfik” taarserneqassaaq imaalerlugu: ”angerlarsimaffinni paarsisarfiit ataatsimoortitat”. Taaguutip ersersinniarpa pineqarmata angerlarsimaffimmi paarsisartut inini kommunalbestyrelsimit periarfissiissutaasuni ataatsimoorfinni katersorneqartut, taamaalilluni meeqqat meeraqatiminnik ilisarisaqarniassammata ataatsimooqatigiinnilu inuunissaq ilinniarlugu. Paarsisarfiit ataatsimoortitat annermik nunaqarfinni isorliunerusunilu atorneqarnissaat naatsorsuutaavoq, tamatumani kommunalbestyrelsi angerlarsimaffimmi paarsisartunik assigiinngitsunik ataatsimoortitsilluni aaqqissuussisinnaalluni. Angerlarsimaffimmi paarsisarfiit ataatsimoortitat aaqqissugaanikkut ataatsimoortitaagaluarlutik, aalajangersakkat angerlarsimaffimmi paarsisartunut tunngasut malittariuassavaat, tak. kapitali 4. Taaguut kisimi allangortinneqarmat, taamaammallu aningaasaqarnikkut kinguneqassanngilaq.

Tassunga peqatigitillugu aalajangersakkami naggatit aappaat imatut paasineqarsinnaavoq, perorsaanikkut ineriartuutaasunik ulluunerani neqerooruteqartoqarnerata pineqarneranik apeqqummut tunngatillugu tamanna ulluunerani neqeroorutit sivisussusaannut sunnuteqanngitsaq. Tassunga tapiliullugu oqaatigineqassaaq siunnersuummi tunngaviummik aamma ilaasinnaasut perorsaanikkut ineriartuutaasumik neqeroorutit assersuutigalugu ulloq unnuarlu meeqquerivinni pilersinneqartut, taannalu imatut paasineqassaaq angajoqqaanut unnuakkut sulisunut imaluunniit assersuutigalugu suliffimmut tunngatillugu angalasunut paaqqinninnissamik neqeroorut.

Imm. 2-mut

Meeqqat perorsaanikkut ineriartuutaasumik neqerooruteqarnermi saaffigineqartut inatsimmi pisinnaatitaaffiannut tunngatillugu aalajangersagaq killiliinermik imaqarpoq. Meeqqat atuarfiat pillugu inatsisip ukioq meeqqap arfinilinnik ukioqalernerani atuutilerneranut tunngatillugu ukioqqortussutsikkut killiliineq atuartussaataaannermik tunngaveqarpoq. Kisiannili oqaaseqatigiit aappaanni ersippoq siunnersuummi ukioqqortussutsikkut killiliineq annertusineqarsinnaasoq, meeraq ukioq arfinilinnik ukioqalerneranit kingusinnerusukkat meeqqat atuarfianni aallartippat.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq ilanngunneqarpoq erseqqissarniarlugu meeqqat immikkut pisariaqartitsisut siunnersuummi ilaatinneqartut. Meeqqat immikkut pisariaqartitsisut tassaapput meeqqat timikkut tarnikkullu nappaatillit aamma meeqqat perorsaanermi immikkut pisariaqartitsisut meeqquerivinni maannakkut neqeroorutaasuni ilanngunneqarsinnaanngitsut. Meeqqat immikkut pisariaqartitsisut aamma tassaapput autismeqartut, ADHD, meeqqat aliasuuteqarnerminnik ajornartorsiornerminnillu katsorsarneqarnissamik pisariaqartitsisut assigisaallu. Taamatut immikkut pisariaqartitsisunik paasiniaaneq suliaqarfiit assigiinngitsut ataatsimiititaliaat imaluunniit perorsaanermik-tarnip pissusaanik siunnersuisartut imaluunniit isumaginnittoqarfik peqqinnissaqarfillu suleqatigalugit pissaaq. Aalajangersagaq § 6-imut

sanilliunneqassaaq, tassani pineqarpoq meeqqanut ataasiakkaanut taamatut pisariaqartitsisut paasineqartut pillugit suleqatigiinnik pilersitsinissaaq.

§ 4-mut

Aalajangersagaq meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut ineriartuutaasunik ulluunerani neqeroorutit pillugit Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 4-mik annertunerusutigut ingerlatsitseqqiineruvoq, pineqarlunilu suli atualinngitsunut sullissinermi Naalackersuisut pisussaaffii.

Imm. 1-imut

Qulliunerusumik nakkutilliineq imatut paasineqassaaq malittarisassiorneq, malittarisassanik nassuiaassiorneq, ineriartortitsinermi suliniutinik nutaanik aallartitsineq aammalu politikkip ingerlatsiviinnerullu ataqatigiissarnissaat. Kommunalbestyrelsit nalinginnaasumik perorsaanermillu nakkutilliisussaataitanerannut tunngatillugu aalajangersagaq aamma isigineqassaaq, takuuk siunnersuummi § 5, imm. 2, tamannalu aaqqissussaaneermik aaqqissuusseqqinnerup aammalu suliassat sapinngisamik innuttaasut qanillugit suliarineqartarnissaannik kissaateqarnerup kinguneraa.

Imm. 2-mut

Meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut ineriartuutaasunik ulluunerani neqerooruteqartalernermut tunngatillugu Naalackersuisut suliassat aalajangersakkami allaaserineqarput, taamaalilluni aalajangersakkap oqaasertaani ingerlaannarluni atuarneqarsinnaallutik.

Aalajangersakkami nr. 4-mut tunngatillugu oqaatigineqassaaq, matumani pineqarmata ilinniaqqinnerit Meeqquerivitsialaap piviusunngortinniarnernanut tunngasut.

Naalackersuisut Ilinniartitsinermut Periusissiaannut ilassutitut nr. 7-imi ilanngunneqarpoq, Naalackersuisut maanna pisussaaffigaaq meeqqanik suli atualinngitsunik tamanik misissuinissamat sakkussanik inerisaanissaaq. Saniatigut aamma nr. 8-mi siunnersuutigineqarpoq Naalackersuisut ilitsersuutaasunik tunaartarisassaliussasut, kommunalbestyrelsip ilaatigut perorsaanikkut ukiumut pilersaarutitik suliaqarneranut atatillugu atorneqarsinnaasunik, tak. § 5, imm. 3, nr. 2.

Nr. 7-imi sakkussanik inerisaanissami pineqarpoq, meeqqap oqaatsimigut paasinnittaatsimigullu ineriartorneranut kiisalu atualernissamat piareersimassusianik uuttuinnermut sakkussat. Tassunga tunngatillugu oqaatigineqassaaq Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Naalackersuisoqarfiup sakkussat taaneqartut pigereermagit. Taakku tassaasinnaapput TRAS (Tidlig Registrering af Sprog) – Siusissumik oqaatsinik

nalunaarsuineq), RABU (Registrering af børns udvikling) – meeqqat inerikkiartornerinik nalunaarsuineq, taamatullu meeqqueriviit ataasiakkaat misissuinermit sakkussat allat atortarpaat, soorlu Kuno Beller. Taakku saniatigut taaneqarsinnaavoq SPU (Skoleparathedundersøgelsen) – atualeriaannaassutsimik misissuineq. Kisianni naammangilaq sakkussat pineqartut inerisarnerat, ulluinnarni atorneqalissappata atorneqarsinnaangorsartariaqarput aaqqissuulluagaasumillu atorneqarlutik.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 4, imm. 4-mik ilaatigut ingerlatitseqqiineruvoq, kisiannili tamanna paasissutissat kommunalbestyrelsit paasissutissiinissaannik Naalakkersuisut piunasaqarsinnaanerannut tunngatillugu erseqqissaanissaq maannakkut siunnersuutigineqarluni. Soorlu ersittoq paasissutissat pineqartut tassaapput suliassat kommunalbestyrelsit suliassaannut tunngasut. Naalakkersuisut paasissutissanik pineqartunik pissarsisinnaanerat suli atualinngitsut pillugit inatsimmut tunngatillugu Naalakkersuisut nakkutilliisussaataitanermi suliaqarnissaannut pisariaqarpoq.

Ingerlaavartumik nalilersuisarnissap ingerlanneqartarnissaa, meeqqat peroriartornerminni killiffii pillugit uppernarsaatit peroriartornermillu allaaserisap sularinissaa aammalu meeqqap pilersuisuiniq oqaloqateqartarneq pillugit suliassat sularineqarnissaannik Naalakkersuisut aamma nakkutiginninnissaannut § 14-imut innersuussut tunngavoq.

§ 5-imut

Aalajangersagaq meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut ineriartuutaasunik ulluunerani neqeroorutit pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 10, 5. december 2008-meersumi Inatsisartut peqqussutaatigut nr. 4, 19. maj 2010-meersukkut allanngortinneqartumi § 6-imik ilaatigut ingerlatitseqqiineruvoq, imaqarlunilu suli atualinngitsunut tunngatillugu kommunalbestyrelsit pisussaaffiiniq allaaserinninnermik.

Imm. 1-imut

Tamanna pillugu pisariaqartitsinermik nalilersuineq tunngavigalugu kommunimi pisariaqartitanik matussusiisunik ulluunerani neqeroorutiniq arlalinnik neqerooruteqarnissamut kommunalbestyrelsit pisussaaffeqarnerannut aalajangersagaq takussutissaavoq. Siunnersuummut naapertuuttumik ersippoq pineqartut tassaammata ulluunerani neqeroorutit perorsaanikkut inerikkiartuutaasut.

Imm. 2-mut

Meeqqanut ulluunerani neqeroorutiniq tamarmiusunik nalinginnaasumik perorsaanikkullu nakkutilliinissamik kommunalbestyrelsit pisussaaffeqarnerat aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq, aalajangersakkamilu ersippoq oqartussat suliament naleqquttut suleqatigalugit nakkutilliineq ingerlanneqassasoq. Oqartussat kikkorpiaat pineqarnerat pillugu

apeqqut nakkutilliinermi suliassanut aalajangersimasunut tunngatillugu pisuni ataasiakkaani aalajangerneqartassaaq. Peqqissusermik siuarsaanermi imaluunniit nappaatinik akiuiniarnermi suliassat pineqarpata peqqissutsimut oqartussaasut suleqatigalugit nakkutilliineq ingerlanneqassaaq. Oqartussat sulianut attuumassuteqartut allat taaneqarsinnaasut tassaapput qatserisartut, sanaartornermi oqartussat il.il.

Nalinginnaasumik nakkutilliisoqarnerani kommunip ilaatigut eqqumaffigisariaqarpai pinnguarfiit aaqqissuunneqarnerisa pinnguaatillu illersorneqarsinnaasumik aserfallatsaaliorneqarneri, eqqiluisaarnermi pissutsit ajunngitsuuneri aammalu meeqqanik angallasserit tamarmik aarlerinangitsumik pinissaat, tassunga ilanngullugu immami angallannermi angallannermilu malittarisassat atuuttut isiginiarlugit.

Nakkutilliinermut aamma ilaavoq tupa avatangiisillu pujoqannginnissaasa qulakkeerneqarnissaa pillugu inatsisip malinneqarnera, taamaalilluni meeqqat meeqquerivinni nammineq pisuussutiginnisaminnik putsumik ijoraannginniassammata. Nakkutilliinermut aammattaaq ilaavoq ulluunerani neqeroorutit pillugit sillimmasiinermut piumasaqaatit malinneqarnissaat.

Taassuma saniatigut nakkutilliinermut ilaavoq siunertat eqqortinneqarnissaannut suliassallu ulluunerani neqerooruteqarnerni sularineqartarnissaanut sulisut pisariaqartunik pisinnaasaqarnersut. Nakkutilliineq pillugu aalajangersakkap kinguneraa kommunalbestyrelsit nakkutigissagaat siunertat sinaakkutillu kommunalbestyrelsit aalajangersagaat malillugit ulluunerani neqeroorutini suliassat ingerlanneqavannersut, tassunga ilanngullugu suliassat imatut ingerlanneqarnersut anguniagassatut aalajangikkat anguneqarlutik.

Aalajangersakkami naggatit aappaanni pineqarpoq kommunini angerlarsimaffinni paarsisunik nakkutilliineq pillugu immikkut malittarisassat, tassa taakkununga tunngatillugu nakkutilliineq ingerlanneqartassamat ukiumut minnerpaamik sisamariarluni ornigunnikkut, taakkunanggalu minnerpaamik ataasiarluni siumoortumik nalunaaruteqaqqaarani nakkutilliisoqartassaaq. Nakkutilliisussaataaneq annertusisaq tunngavilersorneqarpoq kommunini angerlarsimaffinni paarsineq pisortat nalinnginnaasumik nakkutilliisinnaatitaaffisaa avataaniittuni nammineq angerlarsimaffigisani pisarmat, tassungalugu peqatigitillugu kommunini angerlarsimaffinni paarsinerit innuttaasunut tamanut neqeroorutaallutik.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami nr. 1 Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi aalajangersakkamik taassuma assinganik ingerlatitseqqiineruvoq aammalu meeqqat inuusuttullu pillugit politikkiornissamik kommunit KANUKOKA-mut kajumissaarinerannik aallaaveqarluni. Kommunalbestyrelsit tassunga atatillugu kommunini meeqqat inuusuttullu pillugit politikkiorsinnaapput, sammisassanillu neqeroorutit allat ataqatigiissarneranni

akisussaasumik ataatsimik arlalinnilluunniit toqqaanissamik tassunga peqatigitillugu aalajangiisinnaallutik, takuuk siunnersuummi § 27, imm. 3.

Aalajangersakkami nr. 2 siunnersuummi § 16, imm. 2-mut atatillugu isigineqassaaq, taannalu malillugu perorsaanermi ukiumoortumik pilersaarusiornissaq meeqqeriviit pisortaasa akisussaaffigivaat. Kisiannili aalajangersakkami ersippoq ulluunerani neqeroorutitut tamanut perorsaanermi ukiumoortumik pilersaarutit suliarineqarnissaat kommunalbestyrelsit qulliunerusumik akisussaaffigigaat ukiumoortumillu pilersaarutit malinneqarnerannik pisariaqartumik nalilersuinissaq qulakkiissallugu. Tamanna isumaqarpoq perorsaanermi ukiumoortumik pilersaarusiornermut tunngatillugu meeqqeriviup suliassamik suliarinninneranik nakkutiginninnissaq kommunalbestyrelsit akisussaaffigigaat. Kommunalbestyrelsit taamaalillutik meeqqeriviit pisortaannut innersuussillutik perorsaanermi ukiumoortumik pilersaarutip suliarineqarnissaanut qulliunerusumik akisussaaffik saneqqussinnaanngilaat.

Aalajangersakkammi nr. 3-mi aammattaq ersippoq, akuttunngitsumik attaveqartarnissaq kommunalbestyrelsit qulakkiissagaat, tassungalu ilanngullugu illoqarfinni nunaqarfinnilu ulluunerani neqeroorutini ilisimasat misilittakkallu pillugit paarlaasseqatigiittarnissaq. Periutsinik atuuttunik ataatsimoortitsinertut Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi aalajangersagaq ilanngunneqarpoq.

Aalajangersakkami nr. 4 nutaajuvoq, pineqarlunilu meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanermik-tarnit pissusaannik siunnersuisarneq. Oqaaseqaatini nalinginnaasuni aallaqqaasiullugu oqaatigineqartutut 1. januar 2012-imiit kommunalbestyrelsit ataasiakkaat tamassuminnga akisussaaffilerneqarput. Meeqqat ataasiakkaat suli atualinnginnerminni immikkut pisariaqartitaasa sillimaffiginiarnissaasa isiginiarneqarnissaannik aalajangersagaq aallaaveqarpoq. Immikkut pisariaqartitat taakku aamma tassaasinnaapput assersuutigalugu ”innarluutit takuneqarsinnaanngitsutut” taaneqartartut, soorlu ADHD, atuarsinnaanermik ajornartorsiuteqarneq, sumiginnagaaneq il.il., aalajangersakkallu kinguneraa siusissukkut suliniutit aallartinneqartarnissaat pillugu qulliunerusumik isumaliutersuutit aallaavigalugit ajornartorsiutit taamaattut sillimaffiginiarlugit iliuuseqartarnissamik pisussaaffeqarneq, soorlu tamanna aamma Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu Ataatsimiititaliarsuup inassuteqaataani aamma Meeqqanut Inuusuttunullu Periusissiami tikkuarneqartoq.

Aalajangersakkami nr. 5 nutaajuvoq, siunnersuutigineqarlunilu Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu Ataatsimiititaliap tamanna pillugu inassuteqaataanut ilassutitut.

Meeqqanut ataasiakkaanut mappimik pilersitsineq isigineqassaaq sakkutut, ilaatigut meeqqanik inooqatigiissutsikkut ulorianartorsioqqajaasunut ataavartumik suliniuteqarnermut ikorfartuutissatut, tamatumunngattaq ilanngullugit meeqqat allat atuarfimmi ingerlaqqinnissaannut tapersiinissaq siunertaralugu. Siunertarineqarpoq meeqqat mappii,

meeqqat perorsaanikkut ulluunerani neqeroorutini aallartinneriniit pilersinneqartassasut. Tamatumunnga annermik peqqutaavoq meeqqat arlallit suli atualeratilli immikkut ikiorsigassatut paasinarsisarnarat, assersuutigalugu inunnik isumaginnittoqarfimmit meeqqerivimmilluunniit. Meeqqat taakku sulili atualeratik, atualernermi atuarnerminnilu nalinginnaasumik immikkut suliniuteqarfigineqarnissaq pisariaqartippaat. Taamaammatt pisariaqarpoq meeqqeriviup ilisimasanik uppersaasersuinissaa, meeqqanullu ulorianartorsioqqajaasunut ataavartumik suliniuteqarnermut ilaasutut akisussaaffimmik tigusinissaa. Meeqqap mappiata taamaalilluni ersersissavaa, meeraq arlaatigut pitsaanngitsumik ineriartulissappat, taamatullu isumaqatigiissutaajunnartut, suliniutit, angerlarsimaffimmut allakkat il.il. assilillugit mappimiitinneqassallutik. Paasissutissanut ilaasinnaapput immikkut pisariaqartitsinerit, ajornartorsiutit il.il. Tamatumunnga atatillugu pissusissamisuuginnassaaq mappit elektroniskimik nutarterneqartuarpata.

Ilutigisaanik aalajangersakkami ersippoq, meeqqap mappia ulluunerani neqeroorutineereeruni atuarfigiligassaanut ingerlatinneqassasoq. Tamatuma kingorna atuarfik periarfissaqassaaq meeqqap mappiani paasissutissat tunngavigalugit, meeqqap atualeqqaarneraniilli meeqqamut immikkut suliniuteqarnissaminut.

Aalajangersakkami nr. 6-imi pinngitsoorani meeqqat 3-nik 5-inillu ukiullit misissorneqarnissaannut tunngasoq, § 4, imm. 2, nr. 7-imut oqaaseqaatini eqqaaneqartutut, Naalackersuisut Ilinniartitsinerimut Periusissiaannit aallaaveqarpoq. Tassunga tunngatillugu eqqaaneqassaaq, ullumikkut misissuinerit ilaatigut ingerlanneqartareermata, kisiannili pinngitsaaliissutaanngitsumik. Saniatigut ilanngunneqassaaq, misissuinerit malitseqartinneqartassammata, taamaalillunilu perorsaanikkut ulluunerani neqeroorutit misissuinerit inernerinik aallaaveqartassallutik. Taamaalilluni misissuinerit ajornartorsiutinik suussusiliinissaaq periarfississavaat, ulluunerani neqeroorutinik allatigulluunniit neqeroorutinik meeqqamut naleqqussakkanik malitseqartumik.

Imm. 4-mut

Pisinnaatitsineq pillugu aalajangersagaq inatsimmik allannguinermi kingullermi ilanngunneqarpoq, siunertaallunilu kommunini ulluunerani neqeroorutinik kommunalbestyrelsit nalinginnaasumik perorsaanermillu nakkutilliinerat pillugu Naalackersuisut nalunaarusiornikkut malittarisassiorsinnaanerisa qulakkeerneqarnissaa. Tamanna tassaasinnaavoq nakkutilleeriaaseq, tassunga ilanngullugu assersuutigalugu nakkutilliinerup annertussusissaa. Nalunaarusiorsinnaanermik pisinnaatitsineq pillugu aalajangersagaq suli atorneqarnikuunngilaq. Saniatigut ilanngunneqarpoq, Naalackersuisut aammattaq nalunaarutitut ilusilimmik imm. 3-mi suliassat allat aalajangersaaffigisinnaagaat, kommunalbestyrelsip meeqqanut inuusuttunullu politikkiliornissaa kisiat pinnagu. Ilimagisaavoq pisinnaatitsissut atorneqarsinnaasoq, imm. 3-mi suliassat taaneqartut annertussusissaannik ilusissaannillu malittarisassiornermut.

Imm. 5-imut

Aalajangersagaq pisinnaatitsinermik imaqarpoq, taannalu aamma inatsimmik allannguinnermut kingullermut atatillugu ilanngunneqarpoq, angerlarsimaffinni paarsivinni kiisalu ulluunnerani aamma ulloq-unnuarlu meeqqanik paaqqinnittarfinni nappaatit tuniluuttartut pinngitsoortinniarnissaat pillugu kaajallaasitamut nr. 188, 21. marts 1988-imeersumut taarsiutitut nalunaarusiorsinnaanissaq siunertaralugu. Naalakkersuisut pineqartoq pillugu aalajangersaanissaannik pisinnaatitsissut maannakkut atuuttoq meeqqanut sulii atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunnerani neqeroorutini nappaatit tuniluuttartut pinngitsoortinniarnissaat pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 5, 13. april 2010-meersukkut atorneqarnikuvoq.

§ 6-imut

Aalajangersagaq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 7-imik ingerlatitseqqiineruvoq, siunertaallunilu taamatut pisariaqartitsisoqarneranik paasisaqartoqartillugu meeqqanut toqqaannarnerusumik annertunerusumillu ulluinnarni suliniuteqarnissaq siunertaralugu meeqqanik ataasiakkaanik kommunit sullissineranni ataqatigiissaarinissap qulakkeerneqarnissaanik kommunalbestyrelsit pisussaaffilernissaat. Suleqatigiit taamaattut assersuutigalugu tassaasinnaapput, sulianik suliarinnittartut, psykologit, perorsaat, tapersersortaaajunnartut, peqqinnissaqarfimmi sulisut naapertuuttut assigisaallu. Kisiannili aalajangersagaq imatut erseqqissarneqarpoq taamatut pisariaqartitsisoqarneranik paasisaqartoqartillugu suleqatigiinnik taamaattunik pilersitsinissamik maannakkut pisussaaffiliisoqarluni. Taama pisariaqartitsisoqassaaq, assersuutigalugu meeraq toqqiissisimangippat imaluunniit angerlarsimaffimmi inooqatigiissutsikkut ajornartorsiortoqarpat.

Meeqqanut immikkut ilisimasalinnik ikiorneqarnissamik immikkut pisariaqartitsisunut tunngatillugu suleqatigiit taamaattut immikkut naleqqupput. Assersuutigalugu tassaasinnaapput atuarniarnermik ajornartorsiuteqarneq, ADHD imaluunniit sumiginnagaaneq, ilimagineqarporlu suliaqarfiit akornanni suleqatigiinnermi ajornartorsiutinik siusissukkut paasisaqartoqartarnissaanut taamaalillunilu siusissukkut suliniuteqartoqartarnissaanut periarfissat annertusissasut. Kisiannili suleqatigiit taamaattut pilersuisuiit imaluunniit angajoqqaatut oqartussaassuseqartut peqataatittassavaat, takuuk siunnersuummi § 1.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq nutaajuvoq, ilanngunnissaalu siunnersuutigineqarluni siunnersuutip siullermeerluni tusarniaassutigineranit Qeqqata Kommuniata akissutaa tunuliaqutaralugu.

Aalajangersakkami pineqarput suliaqartut naapeqatigiittarnissaat, ilaatigullu meeqqanut inuusuttunullu periusissiami siusissumik iliuuseqarnissamik anguniakkat malinnissaannut sakkussatut atussalluni. Naak suliaqartut ataatsimiittarnissaat pineqaraluartoq, aamma kommunalbestyrelsi aalajangersinnaavoq inuit nalinginnaasumik meeqqamik isumaginnittuusut, tassaagajuttut angajoqqaat, ataatsimiinnernut peqataasinnaasut.

Ataatsimiinnerit qanoq amerlatiginissaat meeqqat ataasiakkaat pisariaqartitaat aallaavigalugit nalilerneqartassapput. Annermik meeqqanut ulorianartorsiortunut immikkulluunniit pisariaqartitsisunut naleqqiullugu ataatsimiinnerit amerlanerusarnissaat pisariaqassaaq.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq nutaajuvoq, taamaammallu suleqatigiit pillugit maannamut nalunaarusiortoqarnikuunani. Pisinnaatitsissut suliarineqarpoq assersuutigalugu susassaqarfiit akimorlugit suleqatigiit suleriaasissaat, ilitersuutit pillugit malittarisassat, suleqatigiit pilersinnissaannik pisariaqartitsinerup paasinerani malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaanissaa siunertaralugu, taamatullu suleqatigiit qisuarnissamut periarfissarisaa pillugit aalajangersaasoqarsinnaavoq. Ilutigisaanik pisinnaatitsissut pisariaqartitatut paasisat aallaavigalugit, kikkut peqataatinnerneqartarnissaannut naleqqiullugu aalajangersagaliornissamut atorneqarsinnaasut takorloorneqarpoq.

§ 7-imut

Aalajangersagaq meeqqanut suli atualingitsunut perorsaanikkut ineriartuutaasunik ulluunerani neqeroorutit pillugit Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 8-mik tamakkiisumik ingerlatitseqqiineruvoq, pineqarlunilu siunnersuummi § 8-tulli inissanik innersuussineq, siusinnerusukkut misissuinertut ilisimaneqartoq.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami ersippoq inissanik innersuussisarneq kommunalbestyrelsinit ingerlanneqartassasoq, naak inissanik innersuussineq kommunalbestyrelsit aalajangiinerat suliassanillu ingerlatitseqqiinerat tunngavigalugu meeqquereviit aamma angerlarsimaffinni paarsiviit pillugit kommunini sulisut sumiiffimmi allaffissornikkut akisussaagaluartut. Inatsimmili atugassaritinnerneqartut iluanni inissanik innersuussivinnissaq siunertaralugu kommunalbestyrelsit misissuisoqatigiinnik pilersitsisinnaanerat aalajangersakkami akornuserneqanngilaq.

Imm. 2-mut

Immikkut ilisimasallit aalajangersakkami taaneqartut tassaasinnaapput peqqissaasut, sulianik suliarinnittartut, isumaginninnermi siunnersortit, psykologit, tusilartunut oqalunniarnermillu perorsaaq assigisaallu. Tulleriissarinerit siunnersuummi § 9-mi taaneqartut

kingunerisaannik tulleriissarinermut tunngatillugu nalornissuteqartoqartariaqanngilaq, kisiannili immikkoortut ataasiakkaat akornanni tulleriissarinissaq nalornissutaalersinnaavoq.

§ 8-mut

Aalajangersagaq meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut ineriartuutaasunik ulluunerani neqeroorutit pillugit Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 9-mik ingerlatitseqqiineruvoq. Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 9, imm. 4-mi ersippoq utaqqisunik allattorsimaffiit inissamik qulakkeerisoqartoqarsinnaatinnagu kommunalbestyrelsimit pilersinneqartut ilusilersornerat kommunalbestyrelsit namminneq killilersorsinnaagaat. Tassunga atatillugu ersippoq killilersuinissamik pisinnaatitsineq tassaasoq nutarterineq aamma immikkoortunut immikkoortiterineq. Siunnersuutigineqarpoq aalajangersagaq taanna atorunnaarsinneqassasoq, tassa utaqqisunik allattuiffinnik pilersitsineq imatut paasineqarmat, taamaaliornikkut nutarterinissamut aammalu meeqqerivinnut assigiinngitsunut utaqqisunik allattorsimaffinnik immikkoortiterisoqarsinnaaneranut aamma pisinnaatitsisoqartoq, kommunalbestyrelsillu aamma utaqqisunik allattorsimaffiit namminneq ilusilersorsinnaagaat.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarput meeqqanik innersuussinermi ukioqassutsitigut annertunerusumik piumasaqaatit.

Imm. 2-mut

Imm. 1-ip atorneqannginnissaatut aalajangersakkami imm. 2 ilusilersorneqarpoq, taamaalilluni meeqqat marlunnik ukiullit immikkut pisuni meeqqerivinnut innersuunneqarsinnaallutik. Piumasaqaataavoq aalajangersagaq atorneqartassasoq meeqqat marlunnik ukiullit inerisimassutsikkut meeqqerivimmiinnissamut piareersimassasut, piumasaqaataavorlu meeqqat inissaqassasut. Meeqqat marlunnik ukiullit meeqqerivinnut innersuunneqarsinnaanersut ataasiakkaanik nalilersuivereernikkut kommunalbestyrelsit aalajangiisassapput.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami utaqqisut allassimaffiinek pilersitsinissaq pillugu apeqqut malittarisassiuunneqarpoq.

§ 9-mut

Aalajangersagaq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 10-mik annertunerusutigut issuaaneruvoq, tulleriissarinerlu pillugu malittarisassanik imaqarluni.

Imm. 1-imut

Tulleriissaarilluni periusissanik meeqqanut utaqqisut allattorsimaffianniittunut inissamik innersuussinermut atatillugu kommunalbestyrelsip isiginiagassaannik aalajangersagaq imaqarpoq, takuuk § 8, imm. 3.

Inissanik qulakkeerinnittoqarsinnaatinnagu taamaalillunilu tulleriissaanissap pisariaqalernerani aalajangersagaq taamaallaat atorneqassaaq.

Siunnersuummi meeqqap ukioqassusianut tunngasumi § 8, imm. 1 aamma 2-mi qulliunerusumik inissanik innersuussisarnerup akerlianik pisariaqartitsisoqarnerani inissanik innersuussisarnermi tunngavinnut aalajangersagaq una tunngavoq. Tassunga tapiliullugu ersippoq assersuutigalugu meeqqat perorsaanikkut immikkut pisariaqartitsisut meeqqallu ukiutik pissutigalugit nuuttut, assersuutigalugu pilersuisuiusut aappaannaa suliffeqartumit ilinniagaqartumilluunniit meerarineqartunit salliutinneqassapput. Tulleriinnilersuineq aalajangersakkami allassimasoq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi tulleriinnilersuineramik ingerlatitseqqiineruvoq.

Imm. 2-mut

Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi aalajangersakkap assinganut tunngatillugu siunnersuutigineqarpoq ”aalajangersimasumik aappariit” qanoq paasineqarnissaanut tunngatillugu erseqqissaaneq ilanngunneqassasoq, tassa immikkoortuni allani atuuttut ukiumik ataatsimik tunngaveqarnerup ilanngunneqarnissaa siunnersuutigineqarmat.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 10, imm. 2-p tamakkiisumik assigaa, meeqqerivinnullu ataasiakkaanut tunngatillugu imm. 1-imi tulleriinnilersuineranut taaneqartunut tapiliussamik imaqarluni, taannalu malillugu kingorna meeraqatigiit aalajangersakkami taaneqartut naammaginartumik agguanneqassapput. Siunertaasoq tassaavoq assersuutigalugu nukappiaqqat, niviarsiaqqat imaluunniit meeqqat immikkut pisariaqartitallit amerlanerulinnginnissaat, tassa meeqqat avatangiisini assigiinngiiaartumiinnerat meeqqanut ineriartortuutaasutut isigineqarmat.

Imm. 4-mut

Illoqarfimmi nunaqarfimmiluunniit ataatsimi meeqqat meeqqerivimmiit meeqqerivimmut allamut pissutissaqanngitsumik nuuttarnissaasa pinngitsoornissaa aalajangersakkami siunertaavoq.

§ 10-mut

Aalajangersagaq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 11-mik ingerlatitseqqiineruvoq, meeqqerivinnullu nassuiaammik imaqarluni.

Imm. 1-mut

Aalajangersakkami imm. 1-imi tunngaviit pingasut aallaavigalugit meeqquerivinnik nassuiaasoqarpoq, taakkunani ataaseq perorsaanermik ilinniarsimasunik sulisoqarnissaanik piunasaqaammik imaqarpoq, piunasaqaatillu aappaani meeqqanik suliaqarnermik imaqarluni. Naggasiullugu tunngaviit pingajuanni aalajangersagaq meeqqueriviup illutaanut tunngavoq, taannalu meeqqat sulisullu pisariaqartitaannut naleqqussarneqassaaq. Tamatumani pineqarput piunasaqaatit perorsaanermut tunngassuteqartut.

Saniatigut oqaatigineqassaaq, Sanaartorneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 26. maj 2010-meersumili nalinginnaasumik piunasaqaataammik, sanaartukkat sananeqarlutillu ilusilerneqassasut isumannaallisaaneq, peqqinnissaq, tamanit atornerqarsinnaallutillu tikikkuminartuunissaat, kiisalu eqqiarneqarnissaat aserfallatsaalinissaallu eqqarsaatigalugit naammaginatut toqqissisimanartunngorlugit.

Meeqqanik suliaqarneq pillugu apeqqummut tunngatillugu siunnersuummi § 3, imm. 1 innersuussutigineqarpoq. Aammattaaq aalajangersagaq akerlianik imatut paasineqarsinnaavoq, sulisoqarfiit meeqqanik suliaqarfiunngitsut inatsimmik paasinnineq malillugu meeqquerivunngitsut tassungalu taarsiullugu paarsisarnermik aqqissuussinertut igineqartariaqarlutik, tassani taamaallaat imaluunniit annertunerusumik meeqqanik nakkutilliisoqartarluni.

Sulisut perorsaanermik ilinniarsimasut pineqartut tassaapput inuit perorsaanermik tunngaviummik ingerlaqqilluniluunniit ilinniarsimasut. Tunngaviummik ilinniarnit ilaatigut tassaasinnaapput meeqquerinermi ikiortit, isumaginninnermi ikiortit, isumaginninnermi peqqissaanermilu ikiortit aamma isumaginninnermi ikiortit. Inuit ingerlaqqilluni ilinniarsimasut tassaapput perorsaasut, isumaginninnermi perorsaasut, isumassuinnermi perorsaasut aamma meeqquerivinni perorsaasut. Ilinniakkat taaneqartut ullumikkut tamarmiunatik neqeroortigineqartarnerat apeqqutaatinnagu taakku taaneqarnissaat eqqortutut isigineqarpoq, tassa taakku sulisinnaasut akornaneereermata.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami ersippoq meeqqueriviit aamma tassaasinnaasut meeqqueriviit namminersorlutik ingerlasut, taakkulu meeqquerivimmi minnerpaamik meeqqat arfiniliuppata ingerlatsinissamik kommunalbestyrelsit isumaqatigiissusiorfigisinnaavaat, kommunalbestyrelsillu aamma meeqquerivimmiit meeqquerivimmut assigiinngiiaarsinnaasunik ingerlatsinermut isumaqatigiissutit imaat namminneq aalajangersarsinnaavaat. Aalajangersakkamili meeqqueriviit imminut pigisut kisimik pineqarput, meeqqueriviit suliffeqarfiit pillugit inatsisit tunngavigalugit pilersinneqartut pineqartat.

§ 11-mut

Aalajangersagaq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 12-imik issuaaneruvoq.

Imm. 1-imut

Ukioqassuseq tunngavigalugu meeqqeriviit agguarneri aalajangersakkami killilersorneqarpoq, tamannali meeqqeriviit ukioqassutsit agguarlugit pilersinneqarnissaannut ingerlanneqarnissaannullu akornutaanngilaq, tassani inatsisissatut siunnersuutip atuuffiani ukioqassutsit killingat qaangerneqarsinnaalluni, assersuutigalu tassaasinnaallutik meeqqat illui. Ukioqassutsit agguarneri imatut paasineqassaaq assersuutigalugu meeqqat 0-miit 15-inut ukiullit inimi ataatsimiissinnaallutik, kisiannili paaqqinnittarfimmi init ukioqassutsit tunngavigalugit agguarneqarlutik, tassa meeraaqqeriviit, meeqqeriviit aamma atuareersunut paaqqinnittarfik, naak atuareersunut paaqqinnittarfiit siunnersuummi killilersugaanngikkaluartut. Aammattaaq init ukioqassutsit tunngavigalugit agguakkat ukioqassutsillu akornanni sammisassanik neqerooruteqarnissamut tamanna akornutaanngilaq.

Ukioqanngitsuniit arfinilinnut ukiullit taaneqarnerat imatut paasineqassaaq, meeraqatigiinnik assersuutigalugu marlunniit sisamanik ukiulinnut imaluunniit sisamaniit arfilinnut ukiulinnik pilersitsoqarsinnaasoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami meeraqatigiinni ataatsimi meeqqat amerlanerpaaffissaat killilersorneqarpoq.

Imm. 3-mut

Meeqqanut ataasiakkaanut tunngatillugu inissanik aalajangersimasumik amerlassusilinnik pissarsisinneqarnissamik pisariaqartitsinerup kommunalbestyrelsip imaluunniit meeqqerivimmi imminut pigisumi siulersuisut nalilersuisinnaanerit aalajangersakkami qularnaaneqarpoq. Aalajangersagaq aammattaaq isumaqarpoq imaanngitsoq meeraq inummik ikorfartuisoqartoq inissamit ataatsimit amerlanerusunik tiguisoq.

§ 12-imut

Aalajangersagaq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 13-imik ilaatigut ingerlatitseqqiineruvoq. Inatsisartut peqqussutaanni maanna atuuttumi § 13-imut naleqqiullugu allannguutit, annermik Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalackersuisoqarfiup tusarniaanermut akissutaanik aallaaveqarput. Akissummi ilaatigut tikkuarneqarpoq, illut, taakkununga ilanngullugit meeqqeriviit illutaat, sanaartorneq pillugu inatsisinut ilaasut. Ilanngunneqassaaq kommunalbestyrelsi sanaartorneq pillugu inatsisit malillugit sanaartornermut oqartussaasuummat, taamatullu kommunalbestyrelsi Kalaallit Nunaanni annaassiniarnissamut upalungaarsimaneq aamma ikuallattoornissamik qaartoornissamillu pitsaaliuinermi iliuusissat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 14, 26. maj 2010-meersoq naaportorlugu qatserisartoqarnermut oqartussaasuulluni. Taamaalilluni

sanaartornermut qatserisartoqarnermullu oqartussaasut nakkutilliisutut suliassaat inatsisit allat aqputigalugit malittarisassiorneqareerput.

Imm. 1-imut

Meeqquerivinnik akuersisarneq pillugu apeqqut imm. 1-imi killilersorneqarpoq. Aalajangersakkami ersippoq meeqqerivik atorneqaleraangat siullermeerluni akuersisoqartartoq, taamatullu kommunalbestyrelsip kingusinnerusukkut meeqqerivimmi allannguinerit akuerisassavai, aammattaaq meeqqeriviup illutaanut inissallu amerlassusaannut naleqqiullugu allannguinerit tunngatillugu. Kingullermut pissutaavoq qularnaarniarneqarmat, inissat akuerisaasut amerlassusaat illutatigut sinaakkutigisanut naapertuuttuunerat.

Tassunga peqatigitillugu oqaatigineqassaaq ”peqqissutsimut oqartussat” taaneqarneri Inatsisartut peqqussutaannut atuuttumut tunngatillugu atorunnaartooq, tamassumunngalu pissutaavoq peqqissutsimut oqartussat siornatigut Peqqinnissamut Nakkutilliisoqarfittut isigineqartarnikuunera. Peqqinnissamut Nakkutilliisoqarfiup Inatsisartut peqqussutaata atuuttup suliarineqarneranut atatillugu oqaatiginikuuaa, taanna meeqqerivinnik akuersisartuuniingitsoq nakkutilliisaraniluunniit, taamaallaalli nakkutilliilluni angalanermut atatillugu piffissaqartoqaraangat eqqiluisaernerup pitsaassusiata qulakkeerneqarneranik taamaallaat misissuisartoq. Peqqinnissamut oqartussaasut inatsimmiit peerneqarnissaasa siunnersuutigineqarnerat § 10, imm. 1-imut oqaaseqaatini eqqaaneqartunut attuumassuteqarpoq, tassami sanaartornermut inatsit nalinginnaasumik piumasaqareermat, illut atornissaannut tunngatillugu pissutsit ilutsimikkut atortulersugaanermikkullu peqqissutsimut, eqqiaanermut aserfallatsaaliinermullu tunngasutigut naammaginaruunissaat.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami oqariartuutaavoq, akuersereernerup kingornatigut ingerlaavartumik nakkutigineqassasoq, akuersinermut tunngaviusut suli atuunnersut. Ulluinnarni nakkutilliineq kommunimi ingerlatsivimmit akisussaasumit ingerlanneqassaaq. Taamaalilluni nakkutigineqassaaq meeqqeriviit ataasiakkaat aserfallatsaalinerat, illutaa ilanngullugu, qaqugukkulluunniit sanaartornermi aamma atuilernermi akuersissummi piumasaqaataasutigut aalajangersakkanut naapertuunnersoq. Saniatigut oqaatigineqassaaq, peqqinnissakkut eqqiluisaarneq il.il. pillugit suliffeqarfiit igaffiini ilitsersuineq ulluinnarni uumasut nakorsaqarfiannit ingerlanneqartarmat.

Imm. 3-mut

Illup ilua silataalu pillugit piumasaqaatinik killilersuinerit pisinnaatitsinerit aalajangersagaq atorneqarsinnaavoq perorsaanikkut piumasaqaatit tunngaviillu aallaavigalugit. Assersuutigalugu ataatsimoorullugu najortakkat, init qasuersartarfiit, init sammisaqartarfiit immikkut ittut, igaffiit, anartarfiit uffarfiillu, init errorsisarfiit, sulisut inaat il.il. angissusissaannik pequsersuinnissaannillu tassunga atillugu

piumasaqaateqartoqarsinnaavoq. Init innarluutilinnut naleqqussakkat pilersinnissaannik pequsersornissaannillu killilersuinermut tunngatillugu aalajangersagaq aamma atorneqarsinnaavoq. Taamaalilluni aalajangersagaq pissutsinut sanaartornermi inatsimmut ilaasunut tunnganngilaq, tak. qulaani § 10, imm. 1-imut oqaaseqaatit, taamatullu sanaartornermi malittarisassat minnerpaaffissanik piumasaqaateqareerput, isumannaallisaanermut peqqinnissamullu tunngasutigut kiisalu tikeriaannaassutsimut tunngasutigut. Aalajangersakkap “-sinnaavoq”-mik oqaasertaqarnera sanilliunneqassaaq isumannaallisaanermut, peqqinnissamut, aamma tamanit tikinneqariaannaanermut atuinermullu kiisalu eqqiluisaarnermut tunngatillugu tunngaviusumik piumasaqaatit malittarisassiuunneqareernikummata, tak. § 10, imm. 1-imut oqaaseqaatit.

§ 13-imut

Aalajangersagaq meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqerooruteqartarnek pillugu Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 14-imik ingerlatitseqqiineruvoq aammalu inunnut meeqqerivinnik soqutigisaqartunut iluaqutaasumik erseqqarisitsinissamik kissaateqarnermik aallaaveqarluni, assersuutigalugulu tassaasinnaallutik meeqqerivinnik atuisut, tassa angajoqqaat, pilersuisuuissut, pisortat, sulisut allallu.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami ersippoq akuerisaanermut uppernarsaat meeqqerivinni takuneqarsinnaassasoq, taamaalilluni assersuutigalugu angajoqqaatut oqartussaassuseqartut imaluunniit pilersuisuuissut akuerisaanermut uppernarsaammi paasissutissiisutigineqartut takusinnaassallugit.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami ersippoq paasissutissanik sunik akuerisaanermut akuersissut imaqassanersoq. Aalajangersakkami nr. 8-mut tunngatillugu oqaatigineqarsinnaavoq oqaaseq ”pisortat naapertuuttut” atorneqartoq, taamaalilluni pisortat piumasaqaatigisinnaasaat nutaat aalajangersakkamik allangortitsinissamik pisariaqartitsissanatik.

Aammattaq Meeqqat Illersuisuata tamanna pillugu siunnersuutaa tunuliaqutaralugu, siunnersuutip aappasaanik tusarniaassutigineranut atatillugu meeqqanik isiginneriaaseqarneq pillugu aalajangersagaq ikkunneqarpoq, meeqqeriviit nr. 2-mi anguniagassaannut atatillugu. Meeqqanik isiginneriaaseqarnermi assersuutigalugu pineqarsinnaapput, meeqqeriviit qanoq meeqqat naapittarneraat, inersimasut meeqqanut qanoq akisussaaffeqarnerisut aamma meeqqat qanoq ineriartussanersut.

§ 14-imut

Aalajangersagaq Inatsisartut peqqussutaannik § 15-imik ingerlatitseqqiinneruvoq.

Imm. 1-imut

Naliliinerit uppersaasersuinerillu aalajangersakkami allaqqasut meeqqat ataasiakaat misilitsittarnissaannut soraarummeertarnissaannulluunniit tunngassuteqanngillat. Naliliisarnissamik uppersaasersuisarnissamillu pisussaaffik meeqqat isiginiarlugit meeqqat ataasiakkaat ineriartornerannik nalunaarsuisarnissamik meeqqanullu tunngatillugu anguniagaqarluni sulinissamik siunertaqarnermik tassunga taarsiullugu pissuteqarpoq.

Ataatsimoortumik naliliinissamut uppersaasiortarnissamullu tunngatillugu oqaatigineqassaaq, ataatsimoortumik nalilersuineq tassaagajuttussaammat inunnik attaveqartarnermi, nukinnik atuisinnaanermi, timimik aalajatitsisinnaanermi, oqaatsitigut, misigissutsitigut avatangiisinillu paasinninnikkut aammalu paasisaqarsinnaassutsikkut meeqqat ineriartornerat.

Ineriartornermik allaaserinninnerup sorliup atorneqarnissaanut tunngatillugu killiliinernik aalajangersagaq imaqqanngilaq, tassa naliliinerit uppersaasiortornerillu immikkoortumi siunissami ilisimatusarnermut ineriartornermullu ammasuussammata. Ineriartornermik allaaserinnittarnermi massakut atuuttuni ilaatigut taaneqarsinnaapput Kuno Beller-ip ineriartornermik allaaserinninnera, ikaarsaariarnermi immersugassaaq (meeqqat meeqqerivinniit atuarfinnut nuunneranni atorneqarajuttartoq, tassani meeqqat pillugit ilisimasat pingaaruteqartut ingerlateqqinnissaat ikaarsaariarnermi immersugassami qulakkeerneqartarluni), TRAS (oqaatsitigut ineriartornermik siusissukkut nalunaarsuineq) imaluunniit atuarfimmilernissamut piareersimanermik misissuineq (SPU). Tamakku saniatigut aamma taaneqarsinnaavoq RABU (registrering af børns udviling – meeqqat ineriartornerannik nalunaarsuineq).

Imm. 2-mut

Imm. 2 meeqqap pilersuisuinnut tunngatillugu malitseqartitsinissamik pisussaaffeqarnermik imaqqarpoq, taakkulu tassaagajupput angajoqqaatut oqartussaasut, aammalu tassaasinnaallutik inuit suliamik ingerlatsisut naleqquttut, psykologit, perorsaasut, immikkut atuartitsinermit siunnersortitut atorfillit perorsaanermut-tarnip pissusaanut siunnersuisarfimmi atorfeqartut (PPR), ilinniartitsisut siunnersuisartut, peqqissaasut, inunnik isumaginnittoqarfik assigisaalluunniit. Tassunga tunngatillugu ilisimatitsissutigineqassaaq, PPR-imi allaffiit psykologinik aammalu immikkut atuartitsinermit siunnersortinik sulisoqartut, taakkulu meeqqanik ataasiakkaanik nakkutillinernik, misissuinernik siunnersuinermillu suliaqarput, tamannalu atuarfiit suleqatigalugit ingerlanneqarajuttarpoq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami imm. 3-mi meeqqat pilesuisuiniq oqaloqateqartarnermut tunngatillugu ikinnerpaaffissaannik aalajangersaasoqarpoq, oqaatigineqareersutullu taakku angajoqqaatut

oqartussaasuusinnaapput. Aalajangersagaq tunngaveqarpoq pilersuisuiit meeqqap ineriartorneranik ingerlaavartumik nalilersuisarnissaannik isiginninniarnermik.

§ 15-imut

Aalajangersagaq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 16-imik annertunertigut ingerlatitseqqiineruvoq, pisinnaatitsissummik ilaneqartoq.

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq imatut paasisariaqarpoq meeqqat meeraaqqerivinniit imaluunniit ulluunerani paaqqinnittarfinniit meeqqerivinnut imaluunniit meeqqerivinniit atuarfimmumut nuukkaangata meeqqat pillugit paasissutissat naleqquttut ingerlateqqinneqartassasut. Taamatutaaq atuuppoq paaqqinnittarfimmiit allamut, assersuutigalugu meeqqerivimmiit allamut, nuuttoqarnerani, paasissutissat naleqquttut imatut paasineqassapput uppersaatit sugaluurtulluunniit, tassunga ilanngullugit ineriartornermik allaaserinninnerit siunnersuummi § 14, imm. 1 malillugu pissarsiarineqartut.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq nutaajuvoq, pisinnaatitsinermillu imaqarluni, taassumalu kingorna Naalackersuisut nalunaarut atorlugu malittarisassiorsinnaapput paasissutissat imm. 1-imi taaneqartut qanoq iliorluni ingerlateqqinneqartassanersut, tassunga ilanngullugit elektroniskinnorlugu ingerlatitseqqiineq aammalu ingerlatitseqqiineq immersugassat aalajangersimasut atorlugit pisassasoq aammalu ingerlatitseqqiinnissamut piffissaritat aalajangersarneqarsinnaallutik.

§ 16-imut

Aalajangersagaq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 18-imik ingerlatitseqqiineruvoq.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkap assigaa Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 18, imm. 1, meeqqeriviullu pisortaata pingaarnertut suliasai nalunaarlugit.

Imm. 2-mut

Ulluunerani neqeroorutit ataasiakkaat pillugit perorsaanermi ukiumoortumik pilersaarusiornissaq taakkuninngalu nalilersuineq kommunalbestyrelsip qulliuernerusumik akisussaaffigigaluaraa, takuuk § 5, imm. 3, nr. 2, taamaalilluni tamassuma paaqqinnittarfimmi pinissaa pisortap akisussaaffigaa.

Perorsaanermi ukiumoortumik pilersaarut meeqqerivimmik ilisarititsinermik imaqarsinnaavoq, aammalu anguniakkanik, perorsaanermi anguniakkanik, meeqqat pillugit

taakkulu pisariaqartitaannik kiisalu perorsaanermi najoqqutassianik allaaserinninnermik imaqarsinnaalluni. Ukiumoortumik pilersaarut meeqqerivimmiittut amerlassusaat procentinngorlugit, meeqqeriviup missingersuutaanik aningaasaqarneranillu, pilersaarutininik nalilersuinnermik tunngavilersorlugit allaaserinninnermik aamma imaqarsinnaavoq, tassunga ilanngullugit meeqqat, angajoqqaatut oqartussaassuseqartut imaluunniit pilersuisuiit sulisullu peqataatinneqartarnissaat. Perorsaanermi ukiumoortumik pilersaarut ulluinnarni ingerlattakkanik aaqqissuussinernillu aamma imaqarsinnaavoq aammalu periusaasartut, ukiumi nutaami ingerlatat nutaat, angajoqqaanik suleqateqarneq ingerlataqartitsinerlu, sulisunik suleqateqarneq ingerlataqartitsinerlu aammalu assersuutigalugu ukiumut aggersumut tunngatillugu suliniuteqarfissat immikkut ittut nassuiarneqarsinnaallutik.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq imm. 2-mi oqaaseqatigiinnut kingullernut tunngavoq, tassani ersippoq meeqqerivimmi pisortaq meeqqerivik pillugu aamma missingersuusiussasoq. Missingersuutit najoqqutassat kommunalbestyrelsip aalajangersagai malillugit suliarineqassapput. Meeqqerivinni imminut pigissuni meeqqerivinni siulersuisunut tunngatillugu missingersersuinnermi najoqqutassanik nalinginnaasumik aalajangersaasoqartarpoq, tamannalu aamma meeqqerivinnut imminut pigisunut tunngatillugu aamma atuuppoq. Tamannali meeqqerivinnut imminut pigisunut ingerlatsineq pillugu kommunalbestyrelsip isumaqatigiissusiorfigisimasaanut tunngatillugu atuutinnilaq, tassa taamatut pisoqarnerani najoqqutassat kommunalbestyrelsimit aalajangersarneqartarmata.

§ 17-imut

Aalajangersagaq Inatsisartut peqqussutaanni § 19-mik ingerlatitseqqiineruvoq.

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq akisussaaffinnik aalajangersimanagerisunik imaqarpoq, meeqqeriviit pisortaasa meeqqerivinnik atuisunik nalunaarsuinissaq qulakkiissagaat, tassa meeqqanik allatsissimasunik aammalu angajoqqaatut oqartussaaffilinnik imaluunniit pilersuisuinnik. Tassunga peqatigitillugu takkuttarnermik allattuivik suliarineqassaaq, tassani meeqqat kikkut takkussimangersut ullut tamaasa nalunaarsuisoqartassallutik.

Imm. 2-mut

Takkuttarnermik allattuivimmik kommunalbestyrelsimut nassiusisarnissaq pillugu aalajangersagaq kommunalbestyrelsip nakkutilliinnermi oqartussaasuuneranut tunngavoq, taamaaliornikkullu meeqqerivinnik atuinerit kommunalbestyrelsip aamma nalilersorsinnaavai.

§ 18-imut

Aalajangersakkap nassataaaa immikkorluinnaq pisoqartillugu kommunalbestyrelsip meeqqueriviup pisortaa allaffissornikkut suliaassanik suliaqanngitsoortissinnaammagu. Taamaattoq meeqqueriviup pisortaa suli inini sulisut amerlassusissaannut ilaatinneqanngilaq, tak. § 19, imm. 2.

Kisiannili aalajangersakkap atornissaanut piumasaqaataavoq siunnersuummi suliaassat killilersorneqartut naammaginartumik suliarineqarnerannik atorfinitsitsisarnermi oqartussaasut qaqugukkulluunniit takutitsisinnaanissaat.

§ 19-imut

Aajangersagaq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 17-imik ilaatigut ingerlatitseqqiineruvoq.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami immikkoortut siulliat peqqussummi atuuttumi 17, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siulliannik ingerlatitseqqiineruvoq.

Aalajangersagaq tassaavoq meeqqueriviit ulluinnarni pisortaannik atorfinitsitsinermut tunngatillugu pingaarnertut malittarisassaq, tassaallunilu meeqquerivimmi pisortap ilinniagaqarnermik aalajangersimasumik tunuliaquteqarnissaanik pitsaassutsikkut piumasaqaat. Aalajangersakkap ilinniagaqarnissamik piumasaqaataa suliamut atatillugu kattuffinnut aalajangersimasunut ilaasortaanissamik ilaneqarsinnaanngilaq, tassami ingerlatsinermut inatsisit naligiissutsimik tunngaviisa, inatsisinik atuutsitsineq atuuttoq naapertorlugu, kattuffinnut attuumassuteqarneq pissutigalugu assigiinngisitsinissaq inerteqqutigaat.

Aalajangersakkami immikkoortut aappaanni immikkut akuersisinnaanermik malittarisassap ilanngunneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, tamassumalu kinguneranik qinnuteqartumik allamik ilinniagaqarnermik naleqquttumik tunuliaqutaqartumik atorfinitsitsinissamik immikkorluinnaq pisoqartillugu atorfinitsitsisarnermi oqartussaasut aalajangiisinnaasut. Aalajangersagaq suliarineqarpoq siunnersuutip siullermeertumik tusarniaassutiginerani PIP-p akissuteqaataa tunngavigalugu. Tamanna pisortatut atorfinimmut naleqqiullugu isumaqarpoq, inuit allat naapertuuttunik ilinniagallit atorfinitsinneqarsinnaasut, pisortamik perorsaanikkut ilinniagalimmik atorfinitsitsinissaq ajornartoq paasinarsigaangat.

Ilinniakkat inuutissarsiummilluunniit misilittakkat suut atorfinitsitsinissamut tunngaviusinnaanerannik inaarutaasumik aalajangiinissaq, qinnuteqaateqartitsinermut atatillugu atorfinitsitsisussamiippoq. Ilinniakkat naapertuuttut allat assersuutigalugu tassaasinnaapput ilinniartitsisoq, børneforsorgs-, fritids-, børnehave- imaluunniit

høretalepædagog. Tamatuma saniatigut assistentit ilinniakkat assigiinngitsut pineqarsinnaapput, soorlu omsorgsassistentit aamma socialassistentit. Tamatuma saniatigut ilinniakkat ilinniakkanut taaneqartunut sanilliunneqarsinnaasut naapertuuttuusinnaapput. Inuutissarsiummik misilittagaqarnissamut tunngatillugu pineqarsinnaapput inuit ukiuni arlalinni meeqqanik sulii atualinngitsunik suliaqarsimasut, soorlu socialmedhjælperit barnehjælperitulluunniit, ilinniaqqinnermik ilaqartinneqarsinnaasumik.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami immikkoortut siulliat Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 17, imm. 1, oqaaseqatigiit appaannik ingerlatitseqqiineruvoq, tassa meeqqueriviit pisortaata inini sulisut amerlassusissaattut akuerisaasunut ilanngunneqassanngitsut. Aalajangersagaq meeqqueriviit pisortaasa meeqquerivinni allaffissornermi arlalinnik suliaqarsarnerannik isiginninniarnermik pissuteqarpoq, taamaammallu pisortat perorsaanermit sulisunut ilanngunneqartariaqaratik.

Siunnersuummi siullermik tusarniaassutigineqartumi siunnersuutigineqarpoq sanioqqutitsisinnaanermik aalajangersagaq ilanngunneqassasoq, meeqqueriviup pisortaata inini suleqataasinnaanera periarfissillugu. Kisianni aalajangersagaq taanna siunnersuummit peerneqarpoq PIP-p tusarniaanermut siullermut akissutaa tunuliaqutaralugu. Imm. 2-p maanna oqaasertaasa, Inatsisartut peqqussutaata atuuttup tamannarpiaq pillugu aalajangersagaaniittut assigaat. Tamatumani sallerpaatillugu pissutaatinneqarpoq allaffissornermik pisortatullu sulinermit pissutsit perorsaanermit suliniutinut ataqatigiisinnissaat kissaatigineqarnera.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 17, imm. 2-mik ilaatigut ingerlatitseqqiineruvoq, tassani ersilluni atuisut ataatsimoorfiannit inassuteqaatit malillugit atorfinitsitsisoqartassasoq. Tassunga atatillugu aalajangersakkap allanngortinneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, taamaalilluni inassuteqaat atuisunit ataatsimoorfiannit tamarmiusumit nassiunneqassanani, tassungali taarsiullugu atuisut ataatsimoorfiata ataatsimiititaliaanit nassiunneqassalluni.

Allannguummut tunuliaqutaasoq pillugu immikkoortoq b-mut oqaaseqaatini nalinginnaasuni allassimasut innersuussutigineqarput.

Tassunga peqatigitillugu erseqqissarneqassaaq inassuteqarnerni kommunalbestyrelsit atorfinitsitsisarnermik pisinnaatitaaffeqarnerat kalluarneqanngitsoq, tassa inassuteqaatit tiguisumut inatsisitigut pisussaaffiliinngitsut inatsiseqarnikkut sanilliunneqarmata. Taamaammatt atorfinitsitsisinnaanermut pisinnaatitaaffivik sulii kommunalbestyrelsit ataaniippoq.

§ 20-mut

Aalajangersagaq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 20-mik ingerlatitseqqiineruvoq.

Imm. 1-imut

Meeqquerivinni sulisut amerlassusissaannik akuersisarneq pillugu aalajangersakkami minnerpaamik piumasaqaat pissuteqarpoq meeqquerivinni perorsaanermik anguniagaqarluni sulinermi § 10, imm. 1 malillugu ilaatigut meeqquerivinni sulisut perorsaanermik ilinniagaqarsimasut aallaavigalugit nassuiarneqartumi qaffasissumik pitsaassuseqarnissap qulakkeerneqarnissaanik politikikkut annertuumik kissaateqartoqarnera.

Taassuma saniatigut aalajangersakkami ersippoq sulisut amerlassusissaannik akuersisarnermi meeqqat ataatsimoortut aallaavigineqassasut, tassani perorsaasoq ataaseq, perorsaanikkut ilinniagaqarsimasoq ataaseq ikiortilu ataaseq sulisussatut akuerineqassallutik. Perorsaasutut ilinniagaqarsimasut taamaallaat perorsaasutut paasineqassanngillat, kisiannili aamma meeqqerinnermi ikiortut, inunnik isumaginninnermi assistentit, inunnik isumaginninnermi ikiortit aammalu inunnik isumaginninnermi peqqissaanermilu ikiortit inunnik isumaginninnermi ikiortinut sanilliunneqartut. Tassungali peqatigitillugu oqaatigineqassaaq ilinniarnermut atatillugu suliffimmik misiliisut, taartaasartut inuillu meeqqanik ikorfartuisut sulisut amerlassusaannik akuersinnermut ilaatinneqanngitsut.

Imm. 2-mut

Sulisut meeqqeriviit ammaaneranni sulisussat pillugit minnerpaamik piumasaqaatit aalajangersakkami ersipput, tassa piffissami meeqqanik meeqqerivimmiittoqarnerani. Meeqquerivinni pitsaassutsip isiginiarneqarnissaa aalajangersakkamut pissutaavoq.

Imm. 3-mut

Imm. 4 malillugu pissutsit aalajangersimasut atuutsillugit kommunalbestyrelsi nalilersuisinnaavoq meeqqerivinni eqqiluisaarnissaq qulakkeerniarlugu iggavimmi eqqiaanermilu ikiortit qanoq amerlatigisut pisariaqartinneqarnerisut.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami ersippoq meeqqerivinni ataasiakkaani sulisut amerlassusissaannik akuersisarnermik apeqquut kommunalbestyrelsit pisinnaatitaaffiisa ataanittoq, tamannalu imm. 1-3-ni minnerpaamik piumasaqaatinut sanilliunneqassaaq.

Pisortamik atorfinitsitsinerup saniatigut sulisunik atorfinitsitsinnermi najoqqutassiuneq paasineqassaaq suleriaatsinik piumasaqaatinillu sulisunik atorfinitsitsinnermi ilanngunneqarsinnaasunik aalajangersaaneq. Tassunga atatillugu oqaatigineqassaaq sulisut pineqartut kommunalbestyrelsimit atorfinitsinneqassasut, taannalu kommunip meeqqeriviini atorfinitsitsisarneq pillugu najoqqutassiussaaq, tamannalu atorfininnermut atatillugu suliassanut aalajangersimasunut attuumassuteqarpoq, tassunga ilanngullugit

atorfinititsiniarnermi oqaloqateqartarnerit pisortamit ingerlanneqarajuttartut. Aammattaaq kommunalbestyrelsip sulisut amerlassusissaannut tunaartarisassiornermut naleqqiullugu, pissutsit apeqqutaatillugit, sulisunut pineqartunut isumaqatigiissutit ilaatittariaqassavai.

Tamatuma saniatigut kommunalbestyrelsi pisussaaffilerneqarpoq imm. 2-mi, tak. aalajangersakkami naggatit aappaat, minnerpaaffissaliussat piviusunnigortinneqarsinnaanginnerisa kingunissaat pillugit isummernissamut. Tamatumunnga atatillugu aalajangerneqarsinnaavoq, meeqqeriviup pisortaa piareersimanissamut pilersaarummut ilaassappat piareersimasoqartassasoq. Tamatumuuna erserpoq, minnerpaaffissatut piumasaqaatit taamaallaat utaqqiisaasumik sanioqqukkallarneqarsinnaasut, taamaammallu tamanna taamaallaat piffissami sivikinnerusumi pisinnaasoq, aammalu annertussusissaa ersarissumik nalilertariaqartoq.

§ 21-mut

Aalajangersagaq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 21-mik ingerlatitseqqiineruvoq, aammalu meeqqat pillugit ulluinnarnilu meeqqerivinniinnerni suliassanut toqqaannartumik tunngatillugu angajoqqaat pilersuisuissut il.il. peqataatinneqartarnissaannik kissaateqarnermut tunngalluni.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami allaaserineqarpoq kikkut atuisut siulersuisuniissanersut aammalu taaguummi ”pilersuisuissut” tassaagajuttartut meeqqat angajoqqaavi. Taaguutip taassuma atornerqarneranut pissutaavoq inunnik meeqqamut attuumassuteqartunik taamaalillunilu meeqqerivimmik pineqartumik meeqqap qaniginerpaasaanik isiginninniarniq. Angajoqqaatut oqartussaassuseqartoq assersuutigalugu ilinniagaqarluni aallarsimappat meerarlu piffissami pineqartumi ilaqtut tamini najugaqarpat kingullertut taaneqartoq pilersuisuinnermigut atuisut ataatsimoorfianni peqataasinnaavoq. Piumasaqaataannigilarli pilersuisuissut tamarmik imaluunniit sulisut tamarmik peqataassasut, tassa pingaartumik pilersuisuissut meeqqat ulluinnarni inuuneranni najuuttut meeqqeriviup ingerlanneqarneranik paasisaqarnissamut sunniuteqarnissamullu perarfissaqarnissaattut aalajangersagaq isigineqassammat. Taamaaliornikkut inuit taakku soqutigisatit pisariaqartitatillu malillugit meeqqat meeqqerivimmiinneranni peqataanissamut sunniuteqarnissamullu perarfissaqassapput.

Siunnersuutip siullermeertumik tusarniaassutiginerani Qeqqata Kommunianit akissut tunuliaqutaralugu, atuisut ataatsimoorfiinik ataatsimiigiaqqusinerit amerlassusissaat allanngorlugit sisamaajunnaarlugit pingasuunissaat siunnersuutigineqarpoq. Tamatumunnga tunngaviuvoq ilutigisaanik ukiumut minnerpaamik marloriarluni pilersuisuiusut oqaloqatigineqartartussaammata, tak. § 14, imm. 3, taamaalillunilu ataatsimiinnerit amerlavallaalersinnaallutik.

Imm. 2-mut

Atuisut ataatsimoorfiata suliassai periusissanik pilersaarummut suliassavinnullu immikkoortinneqarsinnaasut aalajangersakkami allassimapput. Periusissanik pilersaarummut tunngatillugu perorsaannermi ukiumoortumik pilersaarutit suliarineqarneranni atuisut ataatsimoorfiat peqataasassaaq taakkulu malinneqarnersut misissortassallugu. Meeqqueriviup ilusilersorneqarnera meeqqallu ulluinnarni inuunerat pillugu suliassavinnut tunngatillugu taakku tassaasinnaapput assersuutigalugu pinnguartarfiup allanngortinneratigut meeqquerivimmi avatangiisit pitsanngortinnissaat pillugu suliniutit, aammalu tassaasinnaallutik takusassarsiortarnermik, ullaakkorsiortarnermik allanillu nerisaqartarnermik neqerooruteqarnermik, kigutileritittarnermik, inuuissiorititsisarnermik, inuttut peqatigiittarnermik, kulturi pillugu, takkuttarnermik il.il. aalajangiinerit.

Taassuma saniatigut aalajangersakkami nr. 6-imi ersippoq atuisut ataatsimoorfiat ataatsimiititaliussasoq, taannalu meeqqervimmi pisortassamik atorfinitsitsinissaq pillugu kommunalbestyrelsimut inassuteqaateqartassaaq. Soorlu qulaani nalinginnaasumik oqaaseqaatini allaaserineqartoq piumasaqaataajunnaassaaq atuisut ataatsimoorfiat tamarmiusoq inassuteqaasiormi peqataassasoq, tamannalu ulluinnarni isiginiagassat aallaavigalugit inassuteqaasiormik pisariillisaanertut ilimagineqartariaqarpoq.

Kisiannili atuisut ataatsimoorfiata ataatsimiititaliaata inassuteqaataa atuisut ataatsimoorfiat sinnerlugu nassiunneqassaaq.

Siunnersuutip siullermeerluni tusarniaassutigineranut KANUKOKA-mit aamma Qeqqata Kommunianit akissutit tunuliaqutaralugit siunnersuutigineqarpoq meeqquerivimmi sulisut taaseqataasinnaatitaanngitsunik ataatsimiititaliamut peqataatitaqassasut. Ilanngussinerup nassataraa sulisut peqataatitaqarsinnaammata, aammalu aqutsineq pillugu apeqqutit pillugit paasissutissarsinnaallutik.

Meeqquerivimmi sulisut inassuteqaasiormi peqataannginnissaannut pissutaavoq inatsisit tunngavigalugit aalajangiisinnaaneq pillugu malittarisassanik nalinginnaasunik isiginninniarnaq, tamannalu inunnut pisortap atorfinitsinneqarnerani peqataasimasunut pisortap taassuma kingorna ilitsersuisinnaatitaaneranut sanilliunneqassaaq.

Imm. 3-mut

Atuisut ataatsimoorfiata aalajangeeriaasia aalajangersakkami allassimavoq, aalajangersagarlu atuisut ataatsimoorfiata sulinerani peqataanissamut kaammattuutaasinnavoq.

Aammattaaq kommunalbestyrelsi kommunimi atuisut ataatsimoorfii pillugit ataatsimut assigiinnik suleriaasiliornikkut atuisut siulersuisuisa assigiinngitsut suleriaasiisa assigiissarnissaannut periarfissaqarpoq.

Imm. 4-mut

Aalajangersagaq isumaqarpoq atuisut ataatsimoorfiat suleqatigiugallartut aalajangiisinaanerannik pisinnaatissinnaagaat, aalajangiinerilli suli atuisut ataatsimoorfiat sinnerlugu aalajangerneqartassapput.

Imm. 5-imut

Aalajangersagaq nutaajuvoq ilanngutassatullu siunnersuutigineqarluni Qeqqata Kommuniata tusarniaanermut siullermut akissutaa tunngavigalugu. Ataatsimiinnernit tamanit imaqarniliornissamik pisussaaffiup siunertaraa meeqqerivimmu akisussaasut qulequttat suut oqallisigineqarsimanerannik malinnaasinnaanissaat. Tamatuma kingornagut imaqarniliat kommunalbestyrelsimut ingerlateqqinneqareeraangamik assersuutigalugu meeqqeriviup allaffiani katersorneqarsinnaapput.

§ 22-mut

Aalajangersagaq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 2-mik ingerlatitseqqiineruvoq, aammalu meeqqeriviit imminut pigisut siulersuisunit aqunneqartut aqqissuussaananerannut atuuttut nalinginnaasut assigalugit, aammalu meeqqeriviit sunik ingerlataqarnerat apeqquaatinnagu inuinnarnut inatsisitigut atuuttunik tunngaveqarnerat meeqqerivinnut imminut pigisunut ilisarnaataavoq.

Taaguummumut ”imminut pigisoq” tunngatillugu pingaaruteqartoq tassaavoq allat isumalluutiginaqit meeqqeriviit nammineq aningaasaatit atorlugit ingerlanneqarnerat, pingaartumik tassaapput tunngaviliisut, kattuffiit, sulisoqarfiit allat, pisortat il.il.

Imm. 1-imut

Nammineq pigisutut aqqissuussinermi ulluinnarni aqutsisumik atorfinitsitsinermut tunngatillugu pissutsit nalinginnaasut atuuttut aalajangersakkami takuneqartinneqarput, tassani ulluinnarni aqutsisoq siulersuisunit atorfinitsinneqartarluni.

Tassunga peqatigitillugu aalajangersakkami ersippoq siulersuit meeqqerivimmi oqartussaasut qullersarigaat, taamaammallu meeqqerivimmik ingerlatsinermi qulliunerusumik akisussaasuusut, tassunga ilanngullugit assersuutigalugu ingerlatsinermik isumaqatigiissutaasinnaasut eqqortinneqarnissaat.

Imm. 2-mut

Taassuma saniatigut ersippoq meeqqerivimmi sulisut allat atorfinitsinneqartarnerat pillugu najoqqutassanik siulersuisut aalajangersaasartut, sulisullu taakku meeqqerivimmi assigiiartumik naalakkiisinaanermik aqqissuussineq qulliunerusunullu akisussaaffiit qulakkeernissaat siunertaralugu ulluinnarni aqutsisumit atorfinitsinneqarajuttarput. Kisiannili meeqqerivimmik imminut pigisumik erseqqarinnerusumik aqqissuussineq, tassunga

ilanngullugit atorfinitsitsisarnermi pissutsit, meeqqueriviup nammineq malittarisassaani ersissapput.

§ 23-mut

Aalajangersagaq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 23-mik tamakkiisumik ingerlatitseqqiineruvoq, angerlarsimaffinnilu paarsisarfiit assigiinngitsut nassuiarnerannik imaqarluni.

Imm. 1-imut

Taaguummik angerlarsimaffimmi paarsisarfinnik nassuiaammik meeqquerivinnit allaanerusumik aalajangersagaq imaqarpoq.

Namminersorluni angerlarsimaffimmi paarsivimmik pilersitsisinnaanermik aalajangersagaq periarfissiivoq, kisiannili piumasaqaatigineqarluni paarsinissamik neqeroorut aamma taamatut pisoqarnerani perorsarneqarnermi ineriartuutaassasoq. Tamanna imatut paasineqassaaq paarsinissamik neqeroorummut atatillugu meeqqat ineriartornissaat toraagaqarluni anguniagaqarluni ingerlataqartoqartassasoq.

Angerlarsimaffimmi paarsisup perorsaanermik ilinniagaqarsimanissaanik piumasaqaammik aalajangersagaq imaqanngilaq.

Aalajangersakkap oqaasertaani ersittutut angerlarsimaffimmi paarsineq nammineq angerlarsimaffigisami ingerlanneqarsinnaavoq, kisiannili tassunga peqatigitillugu inini allani paarsisoqarsinnaanera periarfissinneqarpoq, tassunga ilanngullugit assersuutigalugu atuarfimmi illumiluunniit illuni kommunalbestyrelsimit imaluunniit nunaqarfimmi aqutsisunit atukkiunneqartuni innuttaasut katersuuffigisinnaasaanni.

Aammattaaq angerlarsimaffimmi paarsisut arlallit meeqqanut ataatsimoorullugu atugaqarsinnaanerannik aalajangersakkami pisinnaatitsisoqarpoq, taakkulu tassaasinnaapput illut sullissiviit imaluunniit katersortarfiit. Meeqquerivinnut sanilliullugu assigiinngissut annertuneq tassaavoq angerlarsimaffimmi paarsineq angerlarsimaffimmi imaluunniit katersortarfimmi meeqqat pisariaqartitaat malillugu pisatsersugaanngitsuni pisinnaammat.

Imm. 2-mut

Kommunit angerlarsimaffinni paarsivii aalajangersakkami pineqarput, taakkunungalukommunit atorfinitsitsisarneranni pissutsit ilisarnaataapput, aammalu taamatut angerlarsimaffimmi paarsineq, assersuutigalugu nammineq angerlarsimaffigisami paarsisoqarnerisooq apeqqutaatinnagu, tamakkiisumik kommunalbestyrelsimit pilersinneqarsimassaaq akunnermiliuttuuffigineqarlunilu.

Imm. 3-mut

Nammineq angerlarsimaffigisami paarsineq aalajangersakkami nassuiarneqarpoq, tamannalu imatut paarsineqassaaq angerlarsimaffimmi paarsineq kommunalbestyrelsi avaqqullugu pilersinneqartoq, aammalu angerlarsimaffimmi paarsisoq kommunimit atorfinitsinneqanngitsoq, taamaalilluni angerlarsimaffimmi paarsisoq assersuutigalugu pilersuisuinit aningaasarsiaqartinneqarluni. Namminersorluni angerlarsimaffimmi paarsisoq tassunga peqatigitillugu angerlarsimaffimmi paarsivimmik pilersitsinissaq meeqqanillu paarsaqalernissaq nammineq isumagissavaa.

Tassunga peqatigitillugu oqaatigineqassaaq namminersorluni angerlarsimaffimmi paasinermi nammineq paarsineq ilaanngimmat, assersuutigalugu akilerneqarani ilaqquttap meeraanik paarsineq. Namminersorluni angerlarsimaffimmi paarsinerup namminerlu paarsinerup assigiinngissutaat annertuneq tassaavoq akilerneqarnermik apeqqut kiisalu paarsinerup sivisussusia akulikissusialu. Taamaattumik meeqqamik unnummi ataatsimi akilerneqarluni paarsineq paarsinerup akulikitsumik pineq ajornerata kinguneranik namminersorluni angerlarsimaffimmi paarsinertut isigineqarneranik kinguneqassanngilaq.

Aalajangersakkami immikkoortumi kingullermi innersuussutigineqarpoq namminersorluni angerlarsimaffimmi paarsineq kommunit angerlarsimaffimmi paarsivii pillugit malittarisassat assingi malillugit pisassasoq, ilaatigut akuerineqarnermut tunngatillugu, takuuk assersuutigalugu § 24.

§ 24-mut

Aalajangersagaq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 24-mik ingerlatitseqqiineruvoq, angerlarsimaffimmilu paarsisartut ataasiakkaat angerlarsimaffiillu paarsiffiusut akuerineqartarnerinut tunngasuulluni.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq angerlarsimaffimmi meeqqanik paarsisoqarsinnaanngitsoq paarsisoq angerlarsimaffiillu paarsivik akuerineqarnissamik qinnuteqaat tunngavigalugu kommunalbestyrelsimit akuerineqarsimangippata. Tamanna pillugu oqaatigineqassaaq akuersinermi apeqqummut tunngatillugu kommunalbestyrelsip aalajangiinera Isumaginninnermi Maalaaruteqartarfimmut maalaarutigineqarsinnaasoq, tak. § 31.

Imm. 2-mut

Angerlarsimaffimmi paarsisunut pitsaassutsimik piumasaqaatit aalajangersimasut arlallit aalajangersakkami aalajangerneqarput, taakkulu meeqqat pisariaqartitaasa malinneqarnissaannut aammalu perorsaanermi ineriartuutaasunik ingerlatassanik neqerooruteqarsinnaanermi periarfissanut piumasaqaataapput.

Angerlarsimaffimmi paarsisartup peqqittuunissaanik piumasaqaat angerlarsimaffimmi paarsisartup meeqqanik paarsineranut atatillugu akisussaaffianut tunngavoq, tassanilu angerlarsimaffimmi paarsisartup meeqqanik isumaginninnissamut pisariaqartunik inuttut pisinnaasaqarnissaa piumasaqaataavoq. Aammattaaq angerlarsimaffimmi paarsinissaq siunertaralugu ukioqassutsimik piumasaqaatinik ilanngussisoqanngilaq, kisiannili angerlarsimaffimmi paarsisartuunermut atatillugu ajornartorsiutaasinnaasut pinngitsoornissaat siunertaralugu angerlarsimaffimmi paarsisartup inuttut inerisimasuuneranik misilittagaqarneranillu nalilersuinermi kommunalbestyrelsip akuersissuteqarsinnaatitaanerata ataaniilluni. Tassunga ilanngunneqassaaq angerlarsimaffimmi paarsisartop paarsisinnaanermut timikkut tarnikkullu pillorissuunersoq, tamannalu aamma angerlarsimaffimmi paarsisartup peqqissutsimut uppernarsaammik saqqummiussineratigut peqqissutsimut tunngasunik uppernarsaanissaanut tunngaviuvoq.

Angerlarsimaffimmi paarsisup ineqataanut piumasaqaatinut taakku assinginut pissutaavoq, inuit taakku meeqqap angerlarsimaffimmi paarsivimmiinnerannut atatillugu meeqqanut akuttunngitsumik atassuteqartarnissamut periarfissaqarnerat.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 24, imm. 3-mik ingerlatitseqqiineruvoq, meeqqallu pillugit uppernarsaat pillugu inatsit assigalugu piffissami meeqqat allanut paartinneqarneranni meeqqat illersorneqarnissaat siunertaalluni.

Meeqqat pillugu uppernarsaammik pissarsisussaataaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 19. maj 2010-meersukkut meeqqat pillugit Inatsisartut inatsisaat atuuttoq taamaallaat inunnut meeqqanik toqqaannartumik suliaqartunut atuuppoq, taamaammallu meeqqat pillugit uppernarsaat malittarisassatut pingaernerpaatut angerlarsimaffimmi paarsisup illoqatai pillugit pissarsiarineqarsinnaanngilaq

Meeqqat pillugit uppernarsaat aamma taamaallaat kinguaassiutitigut pinerluuteqarnerit ilaannut tunngatillugu paasissutissanik imaqarpoq, akerlianilli meeqqat pillugit uppernarsaammi inunnut ulorianartumik pinerluuteqarsimanermik, tassunga ilanngullugu meeqqanut tunngatillugu, paasissutissanik imaqanngilaq. Taamaammatt meeqqat pillugit uppernarsaat pillugu inatsit aalajangersakkami uani ilaneqarpoq, taassumalu kingorna pisortat atorfinitsitsisut akuersissuteqartulluunniit pisussaaffigaat angerlarsimaffimmi paarsisoq ukiuni marlunni kingullerni aalajangersakkami taaneqartunik inatsisinik unioqqutitsisimannginnera qulakkiissallugu. Tamanna pineqaatissinneqarsimanermut uppernarsaatip nammineq pigisap takutinneqarnissaanik piumasaqaateqarnikkut imaluunniit pineqaatissinneqarsimanermut uppernarsaammik ammasumik taaneqartartumik nammineq pissarsinikkut oqartussat atorfinitsitsisut akuersissuteqartulluunniit qulakkeersinnaavaat,

inatsisit allat qulaani taaneqartut malillugit meeqqat pillugit uppernarsaammik tassunga peqatigitillugu pissarsisoqarsimagaluarpalluunniit.

Aalajangersakkami oqaaseqatigiinni kingullerni aamma ersippoq angerlarsimaffimmi paarsiviusumi tunillaassinnaasunik nappaateqartoqassanngitsoq, tassanilu meeqqat assersuutigalugu tunillaassinnaasunik pisariaqangitsumik tunillanneqariataarsinnaanerannut illersorneqarnissaat siunertaavoq. Nappaatit tunillaassutut isigineqarput, Nappaatit tunillaassortut akiorniarlugit iliuutsit pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 20, 12. november 2001-imeersumi nappaatit eqqaaneqartut. Tassani ersippoq pineqartut tassaammata nappaatit assersuutigalugu nuannermiit, nuallunnermiit il.il. ulorianarnerit.

Imm. 4-mut

Tassani assersuutigalugu angerlarsimaffimmi paarsisup illoqataanut tunngatillugu paasissutissanik naleqquttunik pissarsisoqarnissaa pillugu inatsisitigut taamaalilluni piumasqaateqartoqanngilaq, tamanna paarsineq innuttaasut ornittagaanni ingerlanneqarpat meeqqat paarsisup illoqataanut attaveqarnaviarunannginnerannik tunngaveqarpoq.

Imm. 5-imut

Aalajangersagaq kommunalbestyrelsip § 5, imm. 2 malillugu nakkutilliisussaataitaneranut atatillugu isigineqasaaq, taannalu angerlarsimaffimmi paarsivimmi ininik nakkutilliisussaavoq nalilersuillunilu.

Taamaalilluni meeqqanut tunngatillugu angerlarsimaffimmi paarsivimmi illut naammaginaruunerisa qulakkeerneqarnissaannik kommunalbestyrelsi akisussaaffeqarpoq.

Aalajangersakkap kinguneranik meeqqat amerlassusaannut tunngatillugu illup initussusianik, putsumik nipimillu ajoqutaasinnaasunik, eqqiluisaarnermik, silami ingerlataqarnissamut periarfissanik kommunalbestyrelsi nalilersuissaaq, tassunga ilanngullugit atortunut ulorianartunut uumasunullu angalaannartunut tunngatillugu isumannaallisaaneq, kiassarnermi pissutsit, meeqqat qasuersaarnissamut periarfissaat aammalu paarsivimmi meeqqat qanoq amerlatigisut ullormut najuuttarnersut.

Oqaatigineqareersutut § 24 malillugu akuersinermut atatillugu aamma § 5 malillugu nakkutilliinermut atatillugu kommunalbestyrelsi nalilersuissaaq, aammalu nalilersuineq ataatsimiititaliamut aqutsiveqarfimmulluunniit naleqquttumut ingerlateqqinneqarnissaalluni, tassungali peqatigitillugu akisussaaneq allanngussanngilaq.

§ 25-mut

Aalajangersagaq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 25-imik ingerlatitseqqiineruvoq, angerlarsimaffimmilu paarsivimmi meeqqat amerlassusissaannik killilersuilluni.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami immikkoortut siullianni ersippoq § 24 malillugu akuersinermut atatillugu amerlanerpaamik meeqqat sisamat angerlarsimaffimmi paarineqarnissaannik kommunalbestyrelsi akuersisinnaasoq. Aalajangersakkami immikkoortut aappaat isumaqarpoq angerlarsimaffimmi paarsisoq nammineq angerlarsimaffimmi paarsiffiusumiittunik arfinillit ataallugit ukiulinnik pingasunik meeraqarpat, meeqqat allat marluk angerlarsimaffimmi paarineqarnissaat akuersissutigineqarsinnaasoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami imm. 1-imut immikkut akuersissutitut utaqqiisaasumik amerlanernik paarisqaarsinnaanermik apeqqut killilersorneqarpoq, aammalu paarisat amerlissutaasa annertussusissaa paarsinerullu sivilissusissaa Namminersorlutik Oqartussat illuatungerisallu isumaqatiginninniarsinnaatitaasut akornanni isumaqatigiissutaasigut sivilissusissap killilikkap sivilissusissaa isumaqatigiissutigineqassaaq.

§ 26-mut

Aalajangersagaq annerusutigut Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 26-mik ingerlatitseqqiineruvoq.

Imm. 1-imut

Taaguutip ”angajoqqaatut oqartussaassusillit” aalajangersakkami uani atorunnaarnissaa aammattaaq siunnersutigineqarpoq, tamassumunngalu pissutaavoq atuisut ataatsimoorfianni peqataanermi najuutivinnissaq piumasaqaataammat, tamannalu meeraq angajoqqaatut oqartussaassusilinni nalinginnaasumik najugaqarpat angajoqqaatut oqartussaassusillit pilersuisuittullu ataatsimoorinneqarsinnaanerannut sanilliunneqassaaq.

Taamaakkaluartoq inuk inuilluunniit meeqqat najugaqarfigisai atuisut ataatsimoorfianni peqataanissaat tunngavigineqassaaq. Isumalluutit pissutigalugit aalajangersakkami immikkoortut aappaanni ersippoq illoqarfimmi nunaqarfimmiluunniit ataatsimi angerlarsimaffimmi paarsisartut ataatsimoorullugu atuisut ataatsimoorfiannik pilersitsisinnaasut.

Kisiannili atuisut ataatsimoorfianni taamaattumi angerlarsimaffinni paarsinissamik neqeroortutigineqartut ataasiakkaat akornanni assigiinngissutit isiginiarneqassapput.

Aammattaaq pilersuivissut tamarmik peqataanissaat piumasaqaataannngilaq, tassa pilersuivissut meeqqamut ulluinnarni najuuttartut meeqqeriviup ingerlatsineranik paasinninnissaannut sunniuteqarnissaannullu periarfissatut aalajangersagaq isigineqassammat. Taamaalilluni soqutigisat pisariaqartitallu malillugit meeqqat angerlarsimaffimmi

paarsivimmiinneranni inuit taakku peqataanissamut sunniuteqarnissamullu periarfissaqarnissaat qulakkeerneqassaaq.

Aalajangersakkamut atuuttumut naleqqiullugu siunnersuutigineqarpoq atuisut ataatsimoorfiisa ataatsimiinneri minnerpaamik sisamaanatik minnerpaamik pingasuussasut. Tamanna ilaatigut Qeqqata Kommuniata siullermik tusarniaanermut akissutaanik tunuliaqutaqarpoq, uparuarneqarmat ataatsimiinnerit sisamat amerlavallaartut. Tamanna sanilliunneqassaaq annermik nunaqarfinni isorliunerusunilu angerlarsimaffimmi paarsisartut ikittuinnaanerinut. Atuisut ataatsimoorfiini ataatsimiinnerit pingasuunissaasa aalajangiunnerisigut, atuisut ataatsimoorfiisa suliassaasa akuttunngitsumik sammineqarnissaat qularnaarsimaneqartuassaaq.

Imm. 2-mut

Atuisut ataatsimoorfianni suliassat aalajangersakkami allaaserineqarput, tassaallutillu ingerlatat angerlarsimaffimmi paarsivimmi ingerlanneqarsinnaasut.

Suliassat nr. 1-imi taaneqartut tassaapput ingerlatsinerit immikkut ittut, assersuutigalugu angalaarnerit, atuarfimmi atuarneq pillugu ilisarititsineq ilisimatitsinerlu imaluunniit sammisat immikkut ittut angerlarsimaffimmi paarsivimmiinnermi ingerlanneqarsinnaasut isiginiarneqarnissaat.

Aalajangersakkami nr. 2 malillugu sammineqarsinnaasut tassaasinnaapput assersuutigalugu angerlarsimaffimmi paarsivimmi nerisat, ulluinnarni suliassat, atortut immikkut ittut atornerqarneri, pinngussat, isiginnaarut il.il.

Soorlu ersittoq perorsaannermi ukiumut pilersaarutip suliarineqarnerani peqataanissaq, taakkunanga ingerlatitseqqiineq imaluunniit illup pequtilersorneranut siunnersuuteqarnissaq imaluunniit meeqqerivinni atuisut katersuuffiat assigalugu atorfinitsitsisarnermi pissutsinut tunngatillugu inassuteqaateqarnissaq atuisut ataatsimoorfiata suliassarinnngilai, tassa suliassat taakku angerlarsimaffimmi paarsivimmut tunngatillugu naleqqutinngimmata.

Imm. 3-mut

Atuisut katersuuffiata aalajangeeriaasia imm. 3-mi killilersorneqarpoq, tasanilu aamma ersippoq atuisut ataatsimoorfiata sulinerata pitsannngorsarnissaa siunertaralugu kommunalbestyrelsi tamanut atuuttumik suleriaatsimik suliaqarsinnaavoq, taannalu atuisut ataatsimoorfiata nammineq suleriaatsiminik suliaqarnermini malitassatut atorsinnaavaa.

Imm. 4-mut

Sulinerup pitsanngorsarnissaa siunertaralugu ajornartorsiutit aalajangersimasut misissornissaannut aaqqinnissaannulluunniit ataatsimiititaliaagallartumik atuisut ataatsimoorfiat pilersitsisinnaavoq.

§ 27-mut

Aalajangersakkap Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 27 assigaa, pineqarlutillu ingerlatassatut neqeroorutit allat, meeqqallu tamarmik meeqquerivimmiissimanerat meeqquerivimmiissimannginneralluunniit apeqqutaatinnagu atuarfimmi pitsanngoriaateqarnissamut periarfissaasa qulakkeerneqarnissaannik isiginninniarnermik aallaaveqarluni.

Aalajangersakkami siunertaq pingaarneq tassaavoq meeqqat meeqquerivimmik imaluunniit angerlarsimaffimmi paarsivimmik iluaquteqanngitsut ineriartornissaat. Soorlu ersittoq meeqqanut meeqquerivimmi imaluunniit angerlarsimaffimmi paarsivimmi perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqeroorutit nalinginnaasunik atuinngitsunut aalajangersakkami neqeroorut tunngavoq, tamassumunngalu pissutaasinnaavoq meeqqat angerlarsimaffimmi imaluunniit ilaqtanit il.il. paarineqarnerat.

Imm. 1-imut

Meeqqanut assersuutigalugu meeqquerivimmiinngitsunut angerlarsimaffimmiluunniit paarsivimmiinngitsunut akeqanngitsumik sammisaqartitsinissamik neqerooruteqarnissamut kommunalbestyrelsip pisussaaffeqarneratut aalajangersagaq oqaasertalersorneqarpoq. Taanna tassaasinnaavoq pinngortitami angalaarneq tassaasinnaallutillu ingerlatat timigissarnermik timersornermillu aallaaveqartut aammalu meeqqat atuakkanik, internetimi amerlasuunik tusagassiisarfinnik, atuarluarsinnaassutaalersinnaasunik il.il. atuillualernissaat siunertaralugu suliniut. Tamatumunnga atatillugu eqqaaneqassaaq ullormut akunnerni 4-ni meeqqat ulluunerani neqeroorutiniittanngitsut sammisaqartinneqartinnissaat pilersinneqarnikummat.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami ”sammisaqartitsinissamik neqeroorut” neqeroorutit immikkoortuattut nassuiarneqarpoq, taannalu inersimasoq sammisaqartitsinermi peqataasariaqanngitsooq ilagalugu ingerlanneqarsinnaavoq.

Meeqqap ineriartorfigisinnaasai eqqarsaatigalugit meeqqap ineriartornera pillugu § 14, imm. 1-imut oqaaseqaatini allassimasut innersuussutigineqarput.

Sammasat imaat eqqarsaatigalugit oqaatigineqassaaq sammisat imm. 1-imi allassimasut pineqarsinnaasut, assigiinngissutigaluguli ingerlatat piffissap ilaani ingerlanneqarsinnaasut, taamaammallu sammisat meeqqat ineriartorfigisinnaasaannut sammitinneqassallutik.

Imm. 3-mut

Ingerlatat imm. 1-imi 2-milu oqaatigineqartut pilersinnissaannut aqunneqarnissaannullu ataqatigiissaarisussamik toqqaanissamut kommunalbestyrelsip pisussaaffeqarnera aalajangersakkami allassimavoq. Ataqatigiissaarisuuneq tassunga atatillugu piffissap ilaani ingerlanneqarsinnaavoq, assersuutigalugu perorsaannermi suleqataasumit taassuma suliassaanut allanut ilanngullugu, aammalu atorfiup piffissaq tamaat atorfiulernissaanik kommunalbestyrelsi aalajangiisinnaavoq.

Sumiiffimmi sulisut peqataatinneqarnissaannik ataqatigiissaarisup tassunga peqatigitillugu pisussaaffeqarneranik aalajangersagaq imaqarpoq, taakku assersuutigalugu tassaasinnaapput perorsaasut, pinaveersaartitsinermi siunnersortit, peqqissaasut aamma inunnik isumaginninnermi ikiortit, tassanilu sammisaqartitsinerit sumiiffimmi taperserneqarnerisa tapersersorneqarnerisalu annertusarnissaat siunertaavoq.

§ 28-mut

Aalajangersagaq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 28-imi ingerlatitseqqiineruvoq.

Imm. 1-imut

Inatsit una malillugu ulluunerani neqeroorutinut aningaasartuutunik kommunit akiliisussaannerat pillugu pingaarnertut malittarisassamik aalajangersagaq takutitsivoq. § 29 innersuussutigalugu erseqqissarneqarpoq aningaasartuutit ilaat atuisut akiliutaannik matuneqassasut. Taamaaliornikkut erseqqissarneqarpoq meeqqerivinnut, angerlarsimaffinni paarsivinnut aammalu inatsit tunngavigalugu sammisassatut neqeroorutinut aningaasartuutit kommunit aningaasalersuinerisigut ilaatigullu atuisut akiliinerisigut matuneqartartut, tassa § 29-mi atuisut akiliisarnerat pineqarpiarmat.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami ersippoq meeqqeriviit pilersinneqarnerannut Namminersorlutik Oqartussat tapiissuteqarsinnaasut. Namminersorlutik Oqartussat tapiissuteqarnissamik pisussaaffeqarnerannik aalajangersagaq imaqanngilaq, aammalu taamaallaat meeqqeriviit pilersinneqarnerannut tapiissutit pineqartut taakkulu ingerlanneqarnerannut tapiisoqarneq ajortoq.

§ 29-mut

Aalajangersagaq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 28a-mik ingerlatitseqqiineruvoq, taannalu meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqerooruteqartarnek pillugu Inatsisartut peqqussutaata nr. 10, 5. december 2008-meersup

allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut peqqussutaatigut nr. 4, 19. maj 2010-meersukkut ilanngunneqarpoq.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami ersippoq atuisut akiliutaat ilaatigut kommunit suli atualinngitsunut ulluunerani neqeroorutaannut aningaasartuutaat ilaatigullu akiliisussaataitaasup imaluunniit akiliisussaataitaasut aningaasatigut atugarisaat tunngavigalugit aalajangerneqartassasut. Taamaammatt imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq kikkut akiliisussaataitaanersut, tassa ersimmat akiliisussaataitaasut tassaasut meeqqat pilersorneqarnerannik isumaginnittut.

Tassunga peqatigitillugu aalajangersakkami immikkoortut siullianni ersippoq, akiliineq malittarisassat Naalakkersuisut aalajangersagaat malillugit pisassasoq, tamannalu imm. 3-mi pisinnaatitsinermik aalajangersakkamut sanillunneqassaaq, taassumalu kingorna akiliisarnermik apeqqut nalunaarutikkut Naalakkersuisut killilersorsinnaavaat.

Imm. 2-mut

Akiliisussaataitaasup imaluunniit akiliisussaataitaasut aningaasatigut inissisimanerisa pingartinneqarnissaannik aalajangersaanikkut erseqqissarneqarpoq angajoqqaat aningaasatigut inissisimanerat pingaarnerutinneqartariaqanngitsoq. Taamaalilluni kiap akiliisussaataitaasutut isigineqarnera pingaarneruvoq, tamannalu kiap meeqqamik pilersuinissamik isumaginnittuinnera malillugu nalilersorneqassaaq. Pisuni amerlanerpaani tassaassapput angajoqqaat, tassa meeqqat angajoqqaani nalinginnaasumik najugaqartarmata, taamaalillutillu angajoqqaanit pilersorneqavillutik. Meeqqat angajoqqaarinngisani aalajangersimasumik najugaqarpata, taamaalillunilu pilersuineq allanit isumagineqarluni pilersuisuunermik tunngavik aallaavigalugu taakku meeqqamik pilersuisuittut isigineqassapput. Meeraq angajoqqaat arlaanni aalajangersimasumik najugaqarpat, angajoqqaat taanna pilersuisuittut isigineqassaaq.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq tassaavoq, meeqqanut suli atualinngitsunut meeqqat kommunit ulluunerani neqeroorutaaniinnerannut akiliutinik killilersuisumik nalunaarusiorsinnaanermik Naalakkersuisunut pisinnaatitsineq.

Meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik kommunit ulluunerani neqerooruteqaataannut akiliutit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaannik nr. 3, 4. februar 2011-mik aalajangersaanermi pisinnaatitsissut aammattaaq atornerqarpoq.

Imm. 1-imut aamma 2-mut innersuussineq ilanngunneqarpoq angajoqqaanut taarsiullugu akiliisussaataitaasut atugarisaat maannakkut pingaartuusut erseqqissarniarlugu.

Aammattaaq oqaatigineqarpoq akiliisussaataitanerup erseqqissarnissaanut malittarisassiornissamut pisinnaatitsineq aamma atorneqarsinnaasoq, aammalu assersuutigalugu akiliutissanik kinguaattoornerup kinguneranik pinngitsaaliilluni meeqqamik anisitsissinnaanermut malittarisassiortoqarsinnaavoq aammalu akeqanngitsumik inissat pillugit aalajangersaasoqarsinnaalluni.

Taaguut ”isertitanut naleqqussaaneq” imatut paasineqassaaq akiliisussaataitaasup imaluunniit akiliisussaataitaasut akileraaruteqartussaataitaasunik isertitaat tunngavigalugit akiliutinik, tassunga ilanngullugit akiliutit annertussussaannik, aalajangersaasoqarsinnaasoq. Taaguummi ”akiliut” imm. 1-imut 2-mullu innersuussinermut sanilliullugu tikkuarneqarpoq akiliisussaataitaasup imaluunniit akiliisussaataitaasut akiliutaattut paasineqassasoq, aammalu oqaasertap ”isertitanut naleqqussaaneq” atorneqarnera eqqarsaatigalugu tamanna aamma atuuttoq, taamaalilluni akiliisussaataitaasup isertaatut tamanna paasineqassaaq.

§ 30-mut

Aalajangersagaq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 29-mik ingerlatitseqqiineruvoq.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami ersippoq kommunalbestyrelsit tamanna pillugu inassuteqaataat tunngavigalugu kommunit misileraallutik aaqqissuussineri Naalakkersuisut akuerisinnaagaat, tamanna imatut paasineqassaaq killilimmik sivisussuseqartumik ingerlatsineq pineqartoq, takuuk imm. 2, tassa aaqqissuussinerit ataavannerusut aalajangersakkap avataaniimmata.

Misileraalluni aaqqissuussinerni ilaasinnaapput meeqperiviit, angerlarsimaffinni paarsiviit sammisasaqartitsinermilu neqeroorutit allat imaluunniit taakku kingunerisaannik pilersinneqartut, takuuk imm. 1. Misileraalluni aaqqissuussinerit tassaasinnaapput ulluunerani neqeroorutinik aaqqissuussinerit immikkut ittut, aammalu tassaasinnaallutik assersuutigalugu aqutsinermi aaqqissuussinerit imaluunniit sulisoqarfinnik il.il. allanik suleqateqarnerit.

Imm. 2-mut

Misileraanerup sivisunerpaaffissaa aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq.

Imm. 3-mut

Misileraalluni aaqqissuussinernik nassuiaasiornissaq pillugu aalajangersakkamut tunngaviuvoq aaqqissuussinerup pingaaruteqassusianik, iluaqutaaneramik, naammassisaqarsinnaassutsimik iluaqutaasinnaasunillu misileraalluni aaqqissuussineq tunngavigalugu misilittagaalersimasunik uppenarsaasiornissamik kissaateqarnek. Taassuma saniatigut suli atualinnginnermi ingerlatsivinnik Naalakkersuisut qulliunerusumik nakkutilliisussaataitanerannut atatillugu nassuiaat atorneqassaaq.

§ 31-mut

Aalajangersagaq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 30-mik ingerlatitseqqiineruvoq, allaffissornikkullu ingerlatsiviit aalajangiinerinik oqartussanut qulliunerusunut suliakkiisinnaanermik apeqqut killilersorneqarluni.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami ersippoq inissanik innersuussinermi aammalu angerlarsimaffinni paarsisunik angerlarsimaffinnillu akuersinerit pillugit aalajangikkat Inunnik Isumaginninnermi Maalaaruteqartarfimmut maalaarutigineqarsinnaasut. Tamanna isumaqarpoq kommunalbestyrelsip aalajangigai amerlanerit maalaarutigineqarsinnaasut.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq tassaavoq inaarutaasunik aalajangersakkat pillugit aalajangersagaq, taassuma kingorna kommunalbestyrelsit aalajangigaat allaffissornikkut oqartussanut allanut maalaarutigineqarsinnaanngillat, tamatumani salliutillugu Naalakkersuisut pineqarput.

Aalajangersagaq isumaqarpoq siunnersuummi pisinnaatitsineq pillugu malittarisassat malillugit kommunalbestyrelsit aalajangigaat aamma allaffissornermi oqartussanut allanut maalaarutigineqarsinnaanngitsut, taamaalilluni assersuutigalugu akiliutit annertussusissaannik kommunit aalajangigaat Naalakkersuisunut maalaarutigineqarsinnaanngillat.

§ 32-mut

Aalajangersagaq atuutilersitsineq pillugu aalajangersagaavoq.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami siunnersuutip piffissaq atuutilerfissaa killilersorneqarpoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaannikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqerooruteqartarnek pillugu Inatsisartut peqqussutaat atuuttoq atorunnaarsinneqarpoq.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq takussutissaavoq sunngiffimmi sammisassaqartitsiviit pillugit utaqqiisaasunik malittarisassanik pisariaqartunik piffissap ilaani atuuttusannik aalajangersaanissaq pisariaqassasoq, immikkoortumi tassani inatsisit nutarterneqarnissaasa tungaanut.

Imm. 4-mut

Aalajangersagaq isumaqarpoq meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqeroorutinut akiliutit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 3, 4. februar 2011-meersoq aamma meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqeroorutini nappaatit tuniluuttartut pinngitsoortinniarnissaat pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 5, 13. april 2010-meersoq atuutiinnassasut.